



Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland





Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Colofon

Project

Groenbeheerplan Rijkswaterstaat 2022

Projectteam

Rijkswaterstaat (red)

Antea Group

Opdrachtgever

Rijkswaterstaat regio Oost-NL

Van Nieuwenhuijzenweg 8

6874 NE Wolfheze

datum vrijgave

21-12-2022

beschrijving revisie 2.0

definitief

goedkeuring

A. Ooms

vrijgave

R. Fleur



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Voorwoord

Hier voorwoord van Groenbeheerplan invoegen.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Inhoud

1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en probleemstelling	6
1.2 Doel en doelgroepen	6
1.3 Opgave	7
1.4 Afbakening	7
1.5 Relatie met het basisonderhoudscontract	8
1.6 Looptijd van het plan	9
1.7 Procesaanpak	9
1.8 Leeswijzer	9
2. Wet- en regelgeving	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Wetten voor afvalstoffen en (water) bodem	10
2.3 Wet Natuurbescherming	12
2.4 Natuurnetwerk Nederland	18
2.5 Zorgplicht voor bomen	18
2.6 Erfgoedwet	20
2.7 Waterwet	21
2.8 Kaderrichtlijn Water	22
2.9 De Keur	22
2.10 Wegenwet	23
2.11 Europese exotenverordening	23
2.12 Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen	25
2.13 Beschikking bacterievuur	25
2.14 Handelen bij overige ziekten en plagen	26
2.15 Provinciale en plaatselijke verordeningen	28
2.16 Omgevingswet	28
3. Huidige situatie	29
3.1 Beschrijving plangebied	29
3.2 Relatie met KernGis en Beheerkaart Nat	29



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

3.3 Groenbeheertypen voor Oost-Nederland	30
3.4 Gegevensverstrekking	31
3.5 Randvoorwaarden vanuit functie weg en kanalen	31
3.6 Samenvatting Visie op ruimtelijke kwaliteit	32
3.7 Landschapsplan over Ruimtelijke Visie	33
4. Beheer en visie groenbeheer	34
4.1 Inleiding	34
4.2 Kruidachtige vegetaties	35
4.3 Houtachtige vegetaties	39
4.4 Watergangen- en partijen	41
4.5 Invasieve exoten	42
4.6 Eisen t.a.v. vervangende beplanting.....	45
4.7 Visie op het beheer	46
5. Faunavoorzieningen	50
5.1 Eisen faunavoorzieningen.....	50
5.2 Opruimen kadavers	51
6. Locaties bijzonder onderhoud	52
6.1 Inleiding	52



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en probleemstelling

Het huidige Groenbeheerplan dateert uit 2017 en is toe aan een actualisatie. In dit Groenbeheerplan waren 'sober' en 'doelmatig' de uitgangspunten. Dat was nodig om de onderhoudswerkzaamheden goedkoper te kunnen uitvoeren. Het uitgangspunt sober wordt nu anders gezien. Rijkswaterstaat wil nog steeds kostenefficiënt werken, maar zo dat de uitstraling van de regio groener en aantrekkelijker wordt.

De afgelopen jaren hebben de ontwikkelingen op het gebied van beheer en onderhoud niet stil gestaan. Er zijn wijzigingen in het areaal, landelijke wetten en regelingen en in het eigen beleid. Zo wordt de focus meer gelegd op energie en klimaat, duurzaam en circulair en het behouden en ontwikkelen van de natuurkwaliteit. Rijkswaterstaat ziet in dat het groen in de huidige tijd meer aandacht verdient en zet het onderwerp daarom hoger op de agenda.

Nieuw is ook dat Rijkswaterstaat op een andere wijze invulling wil geven aan de contractbeheersing en de daarmee verband houdende positie als opdrachtgever. Het huidige prestatiecontract zal vanaf mei 2023 worden vervangen door een nieuw basisonderhoudscontract om daarmee de aansluiting tussen assetmanagement en de dagelijkse werkpraktijk te verbeteren. Het Groenbeheerplan is een belangrijk onderdeel hiervan en wordt als eerste in zijn geheel geëvalueerd en herschreven.

1.2 Doel en doelgroepen

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de groenvoorzieningen langs alle Rijksinfrastructuur. Het hoofddoel van het beheerplan is te komen tot een breed gedragen en bruikbare toekomstvisie voor het bestaande en nieuw aan te leggen groen. Al het groen moet zowel kwalitatief als kwantitatief in stand worden gehouden en beheerbaar en controleerbaar zijn door bijvoorbeeld schouwen, onderzoeken en rapportages.

In dit Groenbeheerplan liggen de kaders vast hoe het beheer de komende jaren wordt uitgevoerd. Dit plan is een nadere uitwerking van het huidige beleid en werkt efficiënt, planmatig en continu aan het realiseren van doelstellingen. De werkomschrijvingen zijn duidelijk en volledig opgesteld zodat de opdrachtnemer exact weet wat hij buiten moet doen en interpretatie verschillen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Het Groenbeheerplan wordt gebruikt door de toezichthouder, de contractschrijver, de beheerder, de directievoerders van de districten en de opdrachtnemer. De directievoerders spelen een centrale rol bij het beheersen van het contract.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

1.3 Opgave

Groenbeheer is nodig om de waarden van het groen optimaal te laten renderen. Lange tijd is het beheer en onderhoud benaderd vanuit de visie van prestatiegericht onderhoud. Voor het areaal is een bepaald niveau (prestatie) afgesproken waaraan voldaan moet worden. Het is aan de opdrachtnemer om te bepalen hoe hij het onderhoud uitvoert, zolang het resultaat maar voldoet aan de eisen.

Rijkswaterstaat merkt alleen dat dit type onderhoud niet altijd goed werkt. In de praktijk blijkt de afgesproken kwaliteit voor de opdrachtnemer lang niet altijd haalbaar. Hierdoor zijn er onderhoudsachterstanden ontstaan en is er weinig zicht en grip op de inspanningen die buiten worden geleverd. Om hierop in te spelen is een andere aanpak nodig en wordt het beheer meer frequentie gestuurd en technisch onderbouwd. Hiermee ligt de focus op het beschrijven en voorschrijven van de onderhoudstaken tot op detailniveau. De opgave is om een nieuw en praktisch beschreven Groenbeheerplan op te stellen die voor het beheer relevante onderwerpen en thema's beschrijft, zoals ontwerpprincipes en ruimtelijke kwaliteit, natuur, landschap en veiligheid.

Het voorliggend Groenbeheerplan is het resultaat van een project, waarin Rijkswaterstaat is ondersteund door advies- en ingenieurbureau Antea Group. Eind 2022 is het plan definitief opgeleverd.

1.4 Afbakening

Dit Groenbeheerplan richt zich op het beheergebied Oost-Nederland. Hiertoe behoren de provincies Gelderland, Overijssel en een klein deel van Drenthe. In de uitwerking wordt al het droge areaal langs de rijkswegen en kanalen meegenomen. Buiten het plan valt het natte areaal. Tot de scope behoren de volgende onderdelen:

I. Kruidachtige vegetaties

- Schraal grasland, ruigte en zoomvegetatie, gazon, heide, stuifzand, riet en oevervegetatie

II. Houtachtige vegetaties

- Niet gesloten beplanting, gesloten beplanting, geschoren hagen, sierbeplanting en beplanting voor, op of tegen geluidsschermen

III. Watergangen- en partijen

- Watergangen, waterpartijen en sloten

IV. Faunavoorzieningen

- Ecoduct, faunatunnel, faunaraster, ecoduiker, boombrug en hop-over





Groenbeheerplan

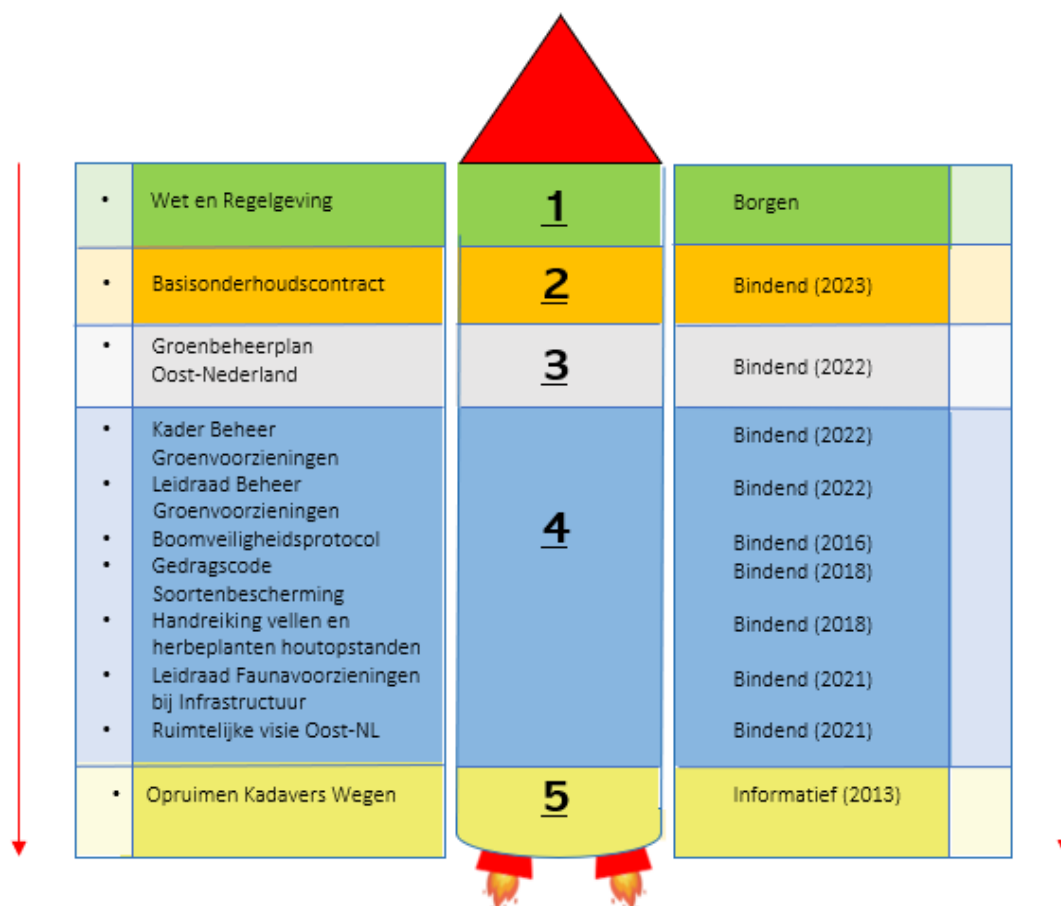
Rijkswaterstaat Oost-Nederland

1.5 Relatie met het basisonderhoudscontract

Het nieuwe basisonderhoudscontract is anders dan het huidige prestatiecontract. De voornaamste wijziging zit in het niet langer opnemen van optionele activiteiten, LVO werkzaamheden en het meegeven van onderhoudsfrequenties. Het Groenbeheerplan zal straks een belangrijke bijlage zijn van dit contract en richt zich specifiek op de inhoud en maatregelen. Het basisonderhoudscontract gaat meer in op de procedure, navolgbaarheid en toetsing op de criteria die zijn vastgelegd.

Het Groenbeheerplan is een regionale aanvulling/wijziging op de eisen die in het Kader Beheer Groenvoorzieningen 2022 zijn opgenomen. In het Groenbeheerplan staan ook aanvullingen op de Leidraad Beheer Groenvoorzieningen 2022, die niet het Kader hebben gehaald, maar wel van belang zijn. Verder worden de locaties met bijzonder onderhoud benoemd. Alle drie deze documenten worden aan het contract toegevoegd als bindend document. Hetzelfde principe geldt voor het Boomveiligheidsprotocol 2016, de Gedragscode Soortenbescherming 2018, de Handreiking vellen en herbeplanten houtopstanden 2018, de Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrastructuur 2021 en de Ruimtelijke visie Oost-NL 2021.

Het protocol Opruimen Kadavers Rijkswegen wordt ter informatie meegedeeld en is niet bindend. De contractuele volgorde is in de vijftrapsraket hieronder te zien.





Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

1.6 Looptijd van het plan

De looptijd van het Groenbeheerplan is variabel en afhankelijk van de geldigheidsduur van het onderhoudscontract en lopende het contract nieuwe ontwikkelingen, inzichten en eisen die van invloed zijn op het beheer en onderhoud van de groenvoorzieningen. Om de doelstellingen blijvend te behalen actualiseert Rijkswaterstaat periodiek zijn Groenbeheerplan.

1.7 Procesaanpak

Voor het vervaardigen van het Groenbeheerplan is een aantal stappen doorlopen. In januari 2022 heeft het team Catamaran een Plan van Aanpak opgesteld. Dit Plan van Aanpak beschrijft uit welke onderdelen het Groenbeheerplan bestaat. Aan de orde komen het te volgen proces, de doelstellingen, een voorstel inhoudsopgave en de planning van taken en werkzaamheden. Het Groenbeheerplan vormt een bijlage van het basisonderhoudscontract met daarin eisen en richtlijnen voor de uitvoering.

Na een inventarisatie en analyse door Antea Group van alle relevante informatie, hebben er interviews plaatsgevonden met betrokkenen om meer informatie over de meningen, wensen en behoeften over het groenbeheer op te halen. In totaal zijn er 9 interviews afgenomen met experts, kennisdragers en een aannemer in dienst van Rijkswaterstaat. Deze interviews hebben waardevolle input opgeleverd voor het vervolg. De resultaten hiervan zijn meegenomen in de verdere uitwerking.

Met de analyse en interviews zijn er concrete aanvullingen gegeven op het huidige beheer. Het Groenbeheerplan is in fasen geschreven en op tussentijdse momenten gedeeld met de geïnterviewden en het projectteam (deelnemers van het PPO/contractteam, Assetmanagement en Antea Group).

1.8 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 betreft deze inleiding en de aanpak om te komen tot een Groenbeheerplan. In hoofdstuk 2 worden de verschillende wetten en regelingen uitgelegd. Ook wordt er gekeken naar de uitgangspunten en beleidsregels die Rijkswaterstaat hanteert.

Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie en gaat in op het plangebied, de aanwezige vegetatietypen, de functies van het groen en de verwerking daarvan op de beheerkaart in het systeem KernGis.

In hoofdstuk 4 is de visie van Rijkswaterstaat op het beheer van de groenvoorzieningen beschreven. De beheerstrategie vertelt met welke maatregelen de visie wordt bereikt. Hoofdstuk 5 gaat over het beheer van de faunavoorzieningen. In beide hoofdstukken zijn alleen de locatie specifieke beheereisen opgenomen. In hoofdstuk 6 komen enkele uitzonderingen op het normale beheer en onderhoud aan bod.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2. Wet- en regelgeving



2.1 Inleiding

Rijkswaterstaat heeft te maken met verschillende landelijke wetten en regels die van invloed zijn op het groenbeheer. In deze paragraaf worden de belangrijkste voorwaarden benoemd waaraan zowel opdrachtgever als opdrachtnemer zich moeten houden. Deze zijn zo concreet en praktisch mogelijk. In de Leidraad Beheer Groenvoorzieningen 2022 staat per wet een uitgebreide uitleg. De opdrachtnemer moet de ontheffingen en vergunningen aanvragen. Rijkswaterstaat blijft als eigenaar altijd verantwoordelijk voor het naleven van de wettelijke verplichtingen op zijn grondgebied.

2.2 Wetten voor afvalstoffen en (water) bodem

- De Wet Milieubeheer (WM) is de belangrijkste milieuwet en bepaalt welke gereedschappen kunnen worden ingezet om het milieu te beschermen. Deze wet zal per 1 juli 2023 (grotendeels) opgaan in de Omgevingswet. Voor het beheergebied Oost-Nederland is het verwerken en afvoeren van bermmaaisel in dit geval relevant.
- De Wet Bodembescherming (WBB) stelt regels om de bodem te beschermen. Ook grondwater wordt gezien als onderdeel van de bodem. De wet regelt de sanering van verontreinigde bodem en grondwater en reguleert lozingen in of op de bodem.
- Het Besluit Bodemkwaliteit (BBK) stelt eisen aan het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen. Hiermee wordt gewaarborgd dat de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater als gevolg van de toepassing op niveau blijft. Denk bijvoorbeeld aan het hanteren van een juiste werkwijze bij het verlagen van de wegbermen en de grond die daarbij vrijkomt.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Betreft	Verplichte acties opdrachtnemer	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
WM: Afvoeren en verwerken maaisel dat aan de opdrachtnemer vervalt	- De vervoerder staat vermeld op de VIHB-lijst - Het maaisel wordt afgevoerd en verwerkt door een erkende eindverwerkingsinrichting. Tenzij wordt voldaan aan artikel 3: wetten.nl - Regeling - Vrijstellingsregeling plantenresten - BWBR0019048 (overheid.nl) - Voor het maaien om te composteren wordt een ronde zwerfvuil in gras opgeruimd	- Gemeente - Provincie - Inspectie Leefomgeving en Transport van I&W	- Een kansrijke verwerkingsroute is het verwerken van de vezels in grasmaaisel tot papier en karton - Het storten van gras is verboden
WM: Registratie van afvalstoffen	- De opdrachtnemer moet altijd kunnen aantonen waar en op welke wijze het maaisel is verwerkt - Na afloop van het contract dient de complete registratie aan de opdrachtgever te worden overhandigd	- Gemeente - Provincie - Inspectie Leefomgeving en Transport van I&W	- Afvalstroombiljetten dienen 5 jaar te worden bewaard - Administratieve verplichtingen kunnen digitaal worden verricht via IMA
WBB / BBK Vrijgekomen grond bij bermverlaging en afsteken graskanten	- Vrijkomend materiaal naar een erkende inrichting brengen - Uitvoeren onderzoek milieu hygiënische kwaliteit - Overleggen met bevoegd gezag wanneer er sprake is van grond < 50% organische stof - Bepalen afzetmogelijkheden	- Gemeente - Provincie - Inspectie Leefomgeving en Transport van I&W	- Vrijkomend materiaal binnen de 1^e meter vanaf kant verharding verder de berm inbrengen is niet toegestaan - Bermverlagingsgrond altijd afvoeren
BBK Omgang bagger uit sloten	- Vooraf onderzoeken aard en milieu hygiënische kwaliteit vrijkomende baggerspecie - Jaarlijks overleg met waterschappen. Beheer-bestanden toetsen aan wijzigingen in de Keur en data plus bagger- en maaitijdstippen verwerken in uitvoeringsplanning - Bepalen afzetmogelijkheden indien de kwaliteit van de baggerspecie voldoet aan de BBK-criteria - Verontreinigd materiaal afvoeren naar erkende verwerker of erkende toepassing	- Gemeente - Provincie - I&M Inspectie Waterschap	- De mate van verontreinigingen in de baggerspecie bepaalt de wijze van verwerken en afvoeren - Baggerspecie altijd afvoeren



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.3 Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet moet ervoor zorgen dat de verschillende planten- en diersoorten in de natuur blijven bestaan. Ook kwetsbare soorten mogen niet verdwijnen. In 2023 gaat de wet op in de nieuwe Omgevingswet.

GEBIEDSBESCHERMING

- Hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming geeft regels voor de bescherming van Natura 2000 gebieden. Handelingen die schadelijk kunnen zijn voor de natuurwaarden op grond van Natura 2000-gebieden mogen niet uitgevoerd worden zonder vergunning.
- De provincies bepalen wat wel en niet mag in de natuur. Zij zorgen voor de vergunningen en ontheffingen.
- Voor elk Natura-2000 gebied is er een beheerplan waarin staat hoe de natuurwaarden behouden blijven of versterkt kunnen worden. In de meeste gevallen nemen de provincies het voortouw bij het opstellen van het beheerplan, in andere gevallen is dat het rijk.
- Bij een verlenging of nieuw contract moet de opdrachtgever ervoor zorgen dat het Groenbeheerplan in lijn met het N-2000 beheerplan is. Bij tussentijdse wijzigingen wordt er een aparte opdracht geformuleerd. In dat geval wordt de regiocoördinator natuur erbij betrokken.
- Specifieke gebiedsinformatie over het Natura 2000-netwerk in de regio is op [Natura 2000 gebieden](#) | [natura 2000](#) terug te vinden.

Betreft	Verplichte acties opdrachtgever	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
GEBIEDSBESCHERMING • Beheer mag niet in strijd zijn met instandhoudingsdoelen • Beheer dat is aangemerkt als instandhoudingsmaatregel in het beheerplan mag niet worden gewijzigd zonder instemming van voortouwnemer beheerplan	<u>Bij het opstellen van het Groenbeheerplan:</u> • Check N-2000 beheerplan • Indien groenbeheer schadelijk kan zijn voor Natura 2000 doelen natuurtoets uitvoeren • Vergunning aanvragen	• Gedeputeerde Staten • Ministerie I&W of LNV	• Er kan sprake zijn van externe werking van beheer van gebieden buiten Natura 2000-begrenzing • Voorwaarden en maatregelen per gebied zijn vastgelegd in N-2000 beheerplannen en te vinden op Natura 2000 beheerplannen - BIJ12



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

SOORTENBESCHERMING

- Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming bevat regels ter bescherming van planten- en diersoorten, zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Hierbij wordt nauw aangesloten bij de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.
- De wet stelt regels die het verbieden om beschermde soorten te doden, verstoren, verjagen of hun vaste verblijfplaatsen te vernielen.
- Wanneer er activiteiten of werkzaamheden plaatsvinden die schadelijke effecten hebben op beschermde soorten is altijd een ontheffing nodig.
- Met de inwerkingtrede van de Wet Natuurbescherming is de natuurwetgeving gedecentraliseerd. Hierdoor zijn er tussen provincies verschillen ontstaan onder andere op het gebied van beschermde soorten die zijn vrijgesteld. Hieronder is aangegeven welke soorten dat zijn.

Soort	Gelderland	Overijssel	Drenthe
Aardmuis	X	X	X
Bastaardkikker	X	X	X
Bosmuis	X	X	X
Bruine kikker	X	X	X
Bunzing			X

X Vrijgestelde soorten

Niet vrijgestelde soorten



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Soort	Gelderland	Overijssel	Drenthe
Dwerg(spits)muis	X	X	X
Egel	X		X
Gewone en tweekleurige bosspitsmuis	X	X	X
Gewone pad	X	X	X
Haas	X	X	X
Hermelijn			X
Huisspitsmuis	X	X	X
Kleine watersalamander	X	X	X
Konijn	X	X	X
Meerkikker	X	X	X
Ondergrondse en rosse woelmuis	X	X	X
Ree	X	X	X
Veldmuis	X	X	X
Vos	X	X	X
Wezel			X
Woelrat	X	X	X

X Vrijgestelde soorten

Niet vrijgestelde soorten



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

SOORTENBESCHERMING

- De algemene zorgplicht geldt voor alle (ook niet beschermde) soorten en schrijft voor dat ieder voldoende zorg draagt voor de in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.
- Rijkswaterstaat heeft een goedgekeurde Gedragscode Soortenbescherming 2018 bestemd voor bestendig beheer en onderhoud en kleinschalige ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (deze wordt binnenkort geüpdatet). Wanneer er wordt gewerkt volgens deze Gedragscode hoeft geen aparte ontheffing te worden aangevraagd.
- Om de Gedragscode goed toe te kunnen passen organiseert Rijkswaterstaat de inventarisatie van beschermde soorten en levert het de verspreidingsgegevens samen met de Gedragscode aan de opdrachtnemer.
- De opdrachtnemer stelt op basis hiervan een ecologisch werkprotocol op, waarin staat welke maatregelen worden getroffen om de soorten te beschermen. Dit is een jaarlijkse verplichting bij meerjarige contracten.
- Rijkswaterstaat is onder andere bij het bermbeheer actief met soortenbescherming bezig door vershraling, het stimuleren van de kringloop en het beschermen van de aanwezige bodemstructuur.

Betreft	Verplichte acties	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
SOORTENBESCHERMING • Zorgvuldig handelen conform de WNB en Gedragscode • Algemene zorgplicht • Bescherming beschermde soorten	<u>Acties opdrachtgever:</u> • Inventarisatie beschermde soorten • Verschaffen informatie beschermde soorten aan opdrachtnemer (uit NDFF) en Gedragscode <u>Acties opdrachtnemer:</u> • Inspectie op voorkomen beschermde soorten (direct voor aanvang werkzaamheden) • Inwinnen informatie op basis van reguliere zorgplicht • Aanvullende onderzoeken uitvoeren (vleermuizen, vogels, nesten) • Jaarlijks opstellen ecologisch werkprotocol • Voor schadelijke activiteiten waarop de Gedragscode niet van toepassing is moet een ontheffing worden aangevraagd • Gras pas maaien na de bloeiperiode • Na het maaien maaisel even laten liggen • Spoorvorming in bermen voorkomen (met speciale apparatuur op drassige grond)	• Ministerie LNV	• MER-plichtige (grootschalige en ruimtelijke) ontwikkelingen vallen buiten de werking van de Gedragscode



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

- De maatregelen voor het zorgvuldig handelen moeten door de opdrachtnemer in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen. De Gedragscode Soortenbescherming Rijkswaterstaat 2018 is bindend.
- Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en bekend zijn onder werknemers die betrokken zijn bij de werkzaamheden. De werkzaamheden moeten volgens dit protocol uitgevoerd worden.
- De opdrachtnemer werkt de maatregelen uit voor de project specifieke activiteiten, locaties en soorten in het gebied. Bij meerjarige contracten actualiseert de opdrachtnemer het ecologisch werkprotocol jaarlijks voor de start van de eerste werkzaamheden.
- Het ecologisch werkprotocol wordt getoetst door een PPO ecooloog in samenspraak met de adviseur natuur. Voordat de werkzaamheden buiten kunnen starten accepteert PPO/contract het ecologisch werkprotocol in de contractbeheersingssystematiek.
- Nadat alle bevindingen zijn verwerkt, voert de opdrachtnemer de maatregelen in het ecologisch werkprotocol uit. De aantoonbaarheid wordt daarbij gewaarborgd door de te nemen maatregelen te verwerken in het werkproces en door te verifiëren/keuren dat het werk is uitgevoerd.
- De opdrachtnemer legt eventuele afwijkingen vast en voorziet ze van corrigerende en/of preventieve verbetermaatregelen.
- In het ecologisch werkprotocol zijn de volgende zaken opgenomen:

Nummer	Werkstappen
A	• De onderbouwing dat de Gedragscode van toepassing is op basis van de voorgenomen activiteiten
B	• De herkomst en actualiteit van de gebruikte gegevens over de aanwezige beschermde soorten en evt. uit te voeren aanvullende inventarisaties
C	• De aanwezigheid van beschermde soorten weergegeven op kaart
D	• De functie die het projectgebied heeft voor de aanwezige soorten
E	• Het belang van het projectgebied voor deze soorten gerelateerd aan de gunstige staat van instandhouding van de populatie op lokaal, regionaal en/of landelijk niveau
F	• Of er voor de beschermde soorten voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar andere geschikte en bereikbare gebieden buiten het projectgebied
G	• Een concrete beschrijving van de voorgenomen activiteiten: wat, wanneer en hoe?
H	• Een concrete beschrijving van de te verwachten effecten van de activiteiten op de aanwezige soorten, gerelateerd aan de verbodsbepalingen en de functie van het gebied



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Nummer	Werkstappen
I	Een beschrijving van de relatieve bijdrage van de negatieve effecten van de alternatieven
J	Of de activiteit leidt tot een tijdelijk of aanhoudend negatief effect op de populatie van beschermde soorten
K	Een beschrijving van de concrete en praktisch uitvoerbare maatregelen om schade te voorkomen en/of te beperken
L	Hoe omgegaan wordt met strijdigheden tussen de maatregelen en andere verplichtingen
M	Hoe omgegaan wordt met het onverwachts aantreffen van beschermde soorten
N	De ecologisch deskundige die voor het project wordt ingeschakeld, zijn bevoegdheden, en waarvoor, hoe en wanneer hij wordt ingeschakeld
O	De wijze waarop de opdrachtnemer de uitvoering van het ecologisch werkprotocol borgt

HOUTOPSTANDEN

- In Hoofdstuk 4 van de Wet Natuurbescherming zijn de bepalingen ter bescherming van houtopstanden verankerd.
- Onder houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van ≥ 10 are of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.
- Volgens de wet is het verboden om een houtopstand geheel of gedeeltelijk te (doen) vellen. Het verbod heeft geen betrekking op het periodiek vellen van griend- of hakhout, het dunnen van houtopstanden ($\geq 70\%$ van de boomkroon intact laten) en het vellen van (water) wegbeplanting en eenrijige beplanting langs landbouwgrond bestaande uit wilgen of populieren.
- Naast het door RVO instemmen met de velling moet ook voorafgaand een RVO-toestemming voor herplant zijn verleend. Rijkswaterstaat verzorgt de kapmelding.
- Binnen 3 jaar na het vellen moet op dezelfde grond worden herbeplant op bosbouwkundig verantwoorde wijze. De bomen zijn divers, van dezelfde kwaliteit en inheems. Ook bomen of hout dat verloren is gegaan door brand, storm of ziekte moet worden herplant. De herplant locaties zijn van tevoren bekend.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Betreft	Verplichte acties opdrachtnemer	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
HOUTOPSTANDEN Melden van kap, herplant en compensatie van bomen	- Vorbereiden melding - Informer en overleg RWS coördinator houtopstanden en RWS assetteam	- RVO - Ministerie LNV	- RVO toestemming vragen vellen en herplanten - Gedeputeerde Staten kan ontheffing verlenen om herplant uit te voeren op andere grond

2.4 Natuurnetwerk Nederland

- Het Natuurnetwerk Nederland is de voortzetting van de Ecologische Hoofdstructuur. Het is een samenhangend netwerk van bestaande en nieuw te ontwikkelen grotere natuurgebieden.
- Het Natuurnetwerk Nederland is bedoeld om de biodiversiteit te behouden, te herstellen en te ontwikkelen. De provincies hebben de gebieden op kaart [Kaarten | Atlas Leefomgeving](#) gezet en planologisch beschermd in hun ruimtelijke verordeningen.
- Planologisch beschermd betekent dat plannen en activiteiten, die leiden tot aantasting van deze waarden of van het oppervlak, niet mogen plaatsvinden, tenzij het niet anders kan.
- Als een project schade aan de natuur oplevert moet worden bekeken of dat (deels) kan worden voorkomen door maatregelen te treffen. Het kan daarbij gaan om het aanpassen van het ontwerp, het aanbrengen van faunavoorzieningen of het ophangen van vervangende nestkasten omdat nestlocaties verdwijnen door bomenkap. Als het echt niet anders kan dan moeten die waarden of het verloren gegane oppervlak worden gecompenseerd.

2.5 Zorgplicht voor bomen

- De zorgplicht voor bomen houdt in dat de boomeigenaar voldoende zorg heeft uitgevoerd om de kans op schade te minimaliseren.
- Alle (boom)beplantingen dienen te voldoen aan de eisen op het gebied van veiligheid en bereikbaarheid van de netwerken (zie bijlage 2 in het Kader).
- In de huidige contracten neemt de opdrachtnemer alle zorg over. Bij schade door bomen zal Rijkswaterstaat altijd als eerste aansprakelijke zijn, maar de uiteindelijke aansprakelijkheid is afhankelijk van de exacte verplichtingen van de opdrachtnemer en het verloop van procedures.
- De opdrachtnemer moet zich houden aan de inhoud die in het Boomveiligheidsprotocol van Rijkswaterstaat staat.
- De boomveiligheidscontrole is risico gestuurd. Alleen de bomen binnen een valafstand van maximaal 30 meter van objecten vanaf de kantstreep of een object worden gecontroleerd. Op basis van de risicoanalyse hieronder is de controlefrequentie vastgelegd.
- Alle bomen binnen de kadastrale- of beheergrens worden gecontroleerd door een gecertificeerd boomveiligheidsinspecteur.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

- De gegevens van de boomveiligheidscontrole worden binnen 4 weken na afronding van het veldwerk door de opdrachtnemer aangeleverd.
- Op basis van de resultaten vinden er maatregelen bij bomen plaats. Het vakkundig personeel kiest de juiste snoeimethode. De maatregelen moeten binnen 3 maanden zijn uitgevoerd. De acute gebreken binnen 48 uur.
- Bij de bomen worden er geen uitgebreide levensverlengde ingrepen of nader onderzoek toegepast, tenzij er beschermde soorten, beeldbepalende bomen of boomgroepen aanwezig zijn.
- De opdrachtnemer verzorgt de jonge bomen de eerste drie jaar na aanplant (zie hiervoor eisen Kader lid 3.1.10 t/m 3.1.19).

Omgevingsrisicoklasse	Omschrijving en criteria	Frequentie
Geen	• Bomen meer dan valafstand (indicatie < 30 meter van objecten of kantstreep)	• 6-jaarlijks
Laag	• Boom kan tijdelijk geen schade aanbrengen • Veroorzaakte schade is te verwaarlozen • De kans op schade is zeer laag	• 6-jaarlijks
Midden	• Boom die in potentie schade aan personen of objecten kan toebrengen • (half) Volwassen (gezonde) bomen	• 3-jaarlijks
Hoog	• Bomen met gebreken (attentiebomen) • Bomen die op basis van soorteigenschappen en leeftijd een hogere kans op schade hebben	• Jaarlijks



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.6 Erfgoedwet

- De Erfgoedwet beschermt de archeologische monumenten, bouwkundige objecten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en aardkundige waarden die onderdeel zijn van het landschap en iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied.
- Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving hierin opgaan.
- De provinciale waardenkaarten laten een breed scala aan cultuurhistorie zien [Provinciale cultuurhistorische waardenkaarten | Bronnen en kaarten | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#). Deze informatie wordt meegewogen bij onderhoud, reparaties en wijzigingen.
- Het is verboden om zonder omgevingsvergunning erfgoed te vernielen, te beschadigen, te wijzigen of het zo te herstellen of te gebruiken dat het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
- Voordat de initiatiefnemer de bodem mag verstoren wordt er eerst een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd.
- Officieel moeten archeologische vondsten worden gemeld bij de minister, in de praktijk kan de vinder terecht bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zodat de vondst wordt geregistreerd in het centraal archeologisch informatiesysteem.
- De Modernisering Monumentenzorg (2010), de Intentieverklaring Cultureel Erfgoed Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (2017), de beleidsbrief Erfgoed Telt (2018), de Erfgoeddeal (2019) en het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport vormen het overige beleid.

Betreft	Verplichte acties	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
ERFGOEDWET • Het is niet toegestaan wettelijk beschermde monumenten te vernielen, te beschadigen of af te breken zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning (WABO) of monumentenvergunning • Archeologische monumentenzorg	<u>Acties opdrachtgever:</u> • Paragraaf opnemen in Groenbeheerplan • Houden aan voorwaarden van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed <u>Acties opdrachtnemer:</u> • Vondsten melden bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed • Kennis nemen van beschermde cultuurhistorische en archeologische waarden • Omgevingsvergunning aanvragen	• Gemeente • Provincie • Rijk	• WVL (steunpunt Natuur) kan hierin adviseren en bemiddelen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.7 Waterwet

- De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en gaat vanaf 2023 op in de nieuwe Omgevingswet.
- De zorgplicht in de Waterwet is van toepassing op alle handelingen of het nalaten van handelingen in, op, over of onder watersystemen. Al het mogelijke moet worden gedaan om aantasting te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken.
- Het is verboden om vaste voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen of deze te laten staan of anders te gebruiken dan waar het voor bestemd is.
- De Waterwet gaat uit van twee waterbeheerders: Rijkswaterstaat voor het hoofdwatersysteem en het Waterschap voor het regionaal watersysteem.
- Van de primaire waterkeringen beheert Rijkswaterstaat vooral de dammen. De Waterwet schrijft voor dat de grasmat van de primaire waterkeringen erosiebestendig moet zijn. Dat stelt bijzondere eisen aan het beheer. Voorgeschreven is om 2x per jaar te maaien met afvoer van het maaisel.
- De primaire waterkeringen worden eens in de zes jaar getoetst aan het Wettelijk Toetsinstrumentarium. Het gaat om een toets op veertien verschillende faalmechanismen die de veiligheid van de waterkering bepalen (waaronder erosiebestendigheid).
- De regionale waterkeringen krijgen ook een toets op erosiebestendigheid van de grasmat.

Betreft	Verplichte acties	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
WATERWET • Het voldoen aan veiligheidsnormen van primaire en secundaire waterkeringen	<u>Acties opdrachtgever:</u> • Nagaan/toetsen grasvegetatie op waterkeringen; gesloten, soortenrijk, goede doorworteling bodem <u>Acties opdrachtnemer:</u> • Werkzaamheden ter versterking van de erosiebestendigheid van de grasmat op de waterkering uitvoeren	• Rijkswaterstaat • Waterschap	• -



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.8 Kaderrichtlijn Water

- De Kaderrichtlijn Water is erop gericht de kwaliteit van watersystemen te verbeteren, zoals grondwater en oppervlaktewater.
- De relevantie van de Kaderrichtlijn Water voor het beheer van groenvoorzieningen is beperkt. Dit komt omdat de richtlijnen vooral betrekking hebben op het natte areaal. De raakpunten zitten in de overgangszone van nat naar droog: de oevers van de kanalen.
- Rijkswaterstaat investeert in het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit door (op termijn) een goede leefomgeving te bieden voor planten en dieren. Bijvoorbeeld door te zorgen voor nieuwe leefgebieden. Ook de zwerfafvalaanpak (regulier beheer) draagt bij aan een hogere waterkwaliteit.

2.9 De Keur

- Waterschappen kunnen via de Keur regels stellen met betrekking tot het beheer en onderhoud van wateren. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Keur omgezet naar de Waterschapsverordening.
- Er zijn schouwplichtige en niet-schouwplichtige watergangen. Voor schouwplichtige watergangen beschrijft het Waterschap de maatregelen en tijden van beheer in de Keur. Deze regels verschillen per Waterschap.
- De opdrachtnemer dient te voldoen aan de eisen die in de Keur staan. De waterschappen controleren het hele jaar door of de regels worden nageleefd.
- De opdrachtnemer moet in het voorjaar de Keur opvragen bij het betreffende Waterschap.
- De opdrachtnemer moet zelf het contact en overleg actief inplannen en uitvoeren met de waterschappen.
- De waterschappen in het oosten van Nederland zijn: Vechtstromen, Drents Overijsselse Delta, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe en Rivierenland.

Betreft	Verplichte acties opdrachtnemer	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
DE KEUR • Watergangen moeten voldoen aan de Keur	• Uitmaaïen en baggeren van watergangen waarvoor de Keur geldt • Schouw- en onderhoudspaden toegankelijk houden • Voldoen aan de minimeisen tijdens de schouw • Ontvangstplicht uitkomende bagger en maaisel tonen • Zelf contact en overleg actief inplannen en uitvoeren	• Waterschappen CONTACTGEGEVENS https://www.vechtstromen.nl/ https://www.wdodelta.nl/ https://www.wrij.nl/ https://www.vallei-veluwe.nl/ https://www.waterschaprivierenland.nl/	• Afronding werkzaamheden vóór de in de Keur benoemde einddatum



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.10 Wegenwet

- Het onderhoud van openbare wegen is door middel van de Wegenwet verplicht. In de wet zijn verantwoordelijkheden vastgelegd met betrekking tot het onderhoud en toezicht op de toegankelijkheid van de weg.
- Tot het onderhoud van de weg behoort ook het onderhoud van de tot een weg behorende berm of bermsloot. Het onderhoud is gericht op de instandhouding en bruikbaarheid van de weg.
- Voor de Wegenwet is ervoor gekozen om deze op een later moment in de Omgevingswet te integreren.

2.11 Europese exotenverordening

- Sinds 2015 is de Europese exotenverordening van kracht. Deze exotenverordening bevat een lijst met soorten waarvoor de lidstaten maatregelen moeten overwegen [Unielijst | Invasieve exoten | NVWA](#).
- Volgens deze EU-verordening is er een verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal invasieve exoten.
- Invasieve exoten zijn soorten die van nature niet in Nederland voorkomen en schadelijk kunnen zijn voor de natuur.
- Er geldt de plicht Unielijstsoorten op te sporen en te verwijderen of beheersen (indien het verwijderen niet mogelijk is). Voor exoten die niet in de EU-regelgeving zijn opgenomen, maar wel overlast veroorzaken, heeft Rijkswaterstaat zelf een werkwijze ontwikkeld (die aansluit bij de aanpak van andere terreinbeheerders).
- In de tabel hieronder is in aanvulling op het Kader (hoofdstuk 7) een overzicht van de voor Rijkswaterstaat relevante invasieve exoten opgenomen. De behandelingsmethode is in hoofdstuk 4 uitgewerkt.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Unielijst soort
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	Ja
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Alsemambrosia	Nee
<i>Asclepias syriaca</i>	Zijdeplant	Ja
<i>Crassula helmsii</i>	Watercrassula	Nee
<i>Elodea nuttallii</i>	Smalle waterpest	Ja
<i>Fallopia japonica</i>	Aziatische duizendknopen	Nee
<i>Cabomba caroliniana</i>	Waterwaaier	Ja
<i>Myriophyllum aquaticum</i>	Parelvederkruid	Ja
<i>Myriophyllum heterophyllum</i>	Ongelijkbladig vederkruid	Ja
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Reuzenberenklauw	Ja
<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Grote waternavel	Ja
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	Ja
<i>Ludwigia peploides</i> subsp.	Postelein-waterlepeltje	Ja
<i>Montevidensis</i> en <i>L. grandiflora</i>	Waterteunisbloem	Ja
<i>Prunus serotina</i>	Amerikaanse vogelkers	Ja



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.12 Gebruik chemische bestrijdingsmiddelen

- Sinds het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden in 2018 mogen overheden en groenbeheerders geen chemische middelen meer toepassen in de openbare ruimte. Ook de zogenaamde biologische middelen (op basis van bacteriën of nematoden) mogen niet worden gebruikt.
- Voor Rijkswaterstaat verandert er in de praktijk weinig, omdat het al beleid is bij beheer en onderhoud geen gewasbeschermingsmiddelen en biociden toe te staan.
- De opdrachtnemer zet tijdens werkzaamheden alleen biologische of mechanische bestrijdingsmethoden in.

2.13 Beschikking bacterievuur

- Bacterievuur is een in grote delen van Nederland gevestigde plantenziekte die schade aan planten en bomen veroorzaakt. Vooral soorten als de meidoorn, lijsterbes en prunus zijn vatbaar voor bacterievuur.
- In Nederland spoort de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit in bepaalde bufferzones bacterievuur op en zorgt voor bestrijding.
- De kaart met alle bufferzones is te vinden op [Bacterievuur \(Erwinia amylovora\) | Plantenziekten en plagen | NVWA](#). De bufferzones liggen onder meer in Lichtenvoorde (N18) en omgeving Opheusden (A50 en A15).
- Op grond van de Beschikking Bestrijding Bacterievuur kan de minister van Economische Zaken beheerders van terreinen in aangewezen gebieden verplichten de onderhoudsmaatregelen af te stemmen op wering en bestrijding van bacterievuur.
- Binnen deze bufferzones is bestrijden verplicht en is het aanplanten van bacterievuur gevoelige planten verboden. Rijkswaterstaat mag in de bufferzones geen soorten aanplanten van meidoorn en cotoneaster en de daartoe behorende cultivars.
- Aangetaste (delen van) bomen, planten en struiken moet zo snel mogelijk worden verwijderd en vernietigd. In de bufferzones moet daarbij de gehele plant inclusief stobbe worden verwijderd.
- De gebruikte materialen dienen goed schoongemaakt te worden met bijvoorbeeld een stoomcleaner of hogedrukspuit. Gereedschap kan schoongemaakt worden door dit te borstelen met bijvoorbeeld brandspiritus, alcohol 70% of chloor.

Betreft	Verplichte acties opdrachtnemer	Bevoegd gezag	Aandachtspunten
BESCHIKKING BACTERIEVUUR • Bestrijding ziektehaarden in aangewezen bufferzones	• Afstemmen maatregelen op wering en bestrijding bacterievuur • Bij lichte aantasting: verwijderen zieke takken > 50 cm onder verkleuring • Bij zware aantasting: geheel verwijderen (inclusief stobbe)	• Europese richtlijn	• Materiaal na gebruik goed schoonmaken



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.14 Handelen bij overige ziekten en plagen

Bomen, struiken en planten kunnen last hebben van verschillende ziekten of plagen.

Rijkswaterstaat onderneemt hierbij actie.

OVERLAST DOOR PLANTENSOORTEN

WATERMERKZIEKTE

- De Watermerkziekte bij wilgen wordt veroorzaakt door een bacterie en is te zien doordat grote delen van de boom of de gehele boom afsterft. Daar waar ze door omvallen en een gevaar voor de omgeving kunnen vormen, is het verwijderen van zieke bomen noodzakelijk.

BLOEDINGSZIEKTE

- De Bloedingsziekte bij kastanjes wordt veroorzaakt door een bacterie en is te herkennen aan bruine of zwartige plekken op de stam, waar sap uit de schors is gedropen. In een later stadium kan de schors loslaten en de boom dood gaan. Het verwijderen van afgestorven bomen is daarom noodzakelijk.

JACOBSKRUISKRUID

- Rijkswaterstaat ontvangt jaarlijks klachten over de aanwezigheid in de bermen van Jacobskruiskruid. De gele plant is giftig voor vee en daarom eten de dieren niet van de plant als deze in het grasland groeit. Echter in hooi kunnen ze het eten ervan niet vermijden.
- Het grasmaaisel van de bermen langs de rijkswegen wordt niet gebruikt als veevoer. Het maaisel wordt gecomposteerd, waarmee de gifstof wordt geneutraliseerd (zie blok 6 in de LBG 2022).
- Rijkswaterstaat voert geen aangepast beheer uit tegen Jacobskruiskruid, omdat er geen wettelijke verplichtingen zijn om deze soort te bestrijden.
- Aanbevolen wordt om op locaties waar Jacobskruiskruid voorkomt (niet in incidentele gevallen) 2x per jaar te maaien en het maaisel af te voeren. Hierdoor zal de plant geleidelijk in aantal afnemen en minder vaak tot bloei komen.

ESSENTAKSTERFTE

- De es wordt overal in Nederland in een steeds hoger tempo aangetast door de Essentaksterfte. Inmiddels is 80% van alle essen in Nederland besmet.
- De Essentaksterfte is een zeer besmettelijke en agressieve schimmelziekte waarvan veel bomen niet herstellen.
- Daar waar de essen in een dusdanig slechte conditie verkeren dat ze een gevaar vormen voor de verkeersveiligheid, worden de zieke bomen verwijderd. In gesloten beplantingen kunnen de zieke bomen blijven staan. Voor herplant wordt gebruik gemaakt van andere soorten bomen.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

OVERLAST DOOR FAUNASOORTEN

KASTANJEMINEERMOT

- De (witte) paardenkastanje heeft last van de kastanjemineermot. De Mineermot eet het bladgroen uit de bladeren en veroorzaakt vervroegde bladval. De schade aan bomen is hierbij beperkt.

EIKENPROCESSIERUPS

- De eikenprocessierups komt voor in (laan)beplantingen met eiken. De rupsen zitten in spinselnesten op takken en stammen. De brandharen van de rups leiden tot huiduitslag en jeuk bij mensen.
- Bestrijding van de eikenprocessierups vindt plaats op verzorgingsplaatsen, bij parkeerplaatsen, fietspaden, voetpaden en andere plekken binnen het areaal waar mensen hinder ondervinden.
- Rijkswaterstaat bestrijdt niet op plaatsen waar geen contact tussen mensen en de eikenprocessierups optreedt, zoals langs doorgaande snelweg-trajecten.
- Alleen mechanische methoden van bestrijding zijn toegestaan. Het verwijderen gebeurt met zuiginstallaties of handmatig met andere gereedschappen in combinatie met waarschuwingsborden en linten (zie blok 5 in de LBG 2022).
- Naast de gewasbeschermingsmiddelen of biociden zijn ook de bestrijdingsmethoden die niet selectief zijn, en dus schade aan overige dieren kunnen veroorzaken, niet toegestaan (zie blok 5 in de LBG 2022). Voorbeelden hiervan zijn nematoden en plakstrips rondom boomstammen.
- Aanbevolen wordt om nestkasten voor mezen op te hangen en bloemenmengsels in te zaaien rondom eiken om de bermen aantrekkelijker te maken voor insecten die van de eikenprocessierups leven.
- Rijkswaterstaat gaat geen eiken meer aanplanten bij verzorgingsplaatsen of andere gevoelige locaties.

BASTAARDSATIJNVLINDERS EN STIPPELMOTTEN

- De rupsen van de Bastaardsatijnvlinders en Stippelmotten komen voor op struiken als meidoorn, vogelkers en kardinaalsmuts. Ze vreten struiken flink kaal, maar deze herstellen zich weer.
- De haren van de Bastaardsatijnvlinders zijn irriterend en kunnen soms tot problemen leiden. Als er grote hoeveelheden rupsen zijn op plaatsen waar contact met mensen te verwachten is, bijvoorbeeld bij picknickbanken op verzorgingsplaatsen, is het wenselijk de nesten met rupsen te verwijderen.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

2.15 Provinciale en plaatselijke verordeningen

- Rijkswaterstaat volgt provinciale en plaatselijke verordeningen op. Wetten gaan altijd voor verordeningen.
- De provincies hebben een belangrijke rol in het beschermen en ontwikkelen van het Natuurnetwerk Nederland. De aanwijzing van de gebieden is opgenomen in de Omgevingsverordening met een bijbehorend specifiek beschermingsregime voor elk deelgebied. Bij de uitvoering is het noodzakelijk om deze te raadplegen en te gebruiken.
- Het rooien, vellen en herplanten van bomen binnen de bebouwde kom wordt in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van gemeenten bepaald. Daar waar de kap van bepaalde bomen vergunningsplichtig is, wordt eerst een omgevingsvergunning aangevraagd.
- In de provincies van Oost-Nederland is de distelverordening niet van toepassing. Toch komen in de APV van verschillende gemeenten (Renkum, Millingen aan de Rijn, Druten en Wijchen) distelverordeningen voor. In deze gemeenten is een artikel opgenomen die verplicht tot bestrijding.
- Ook andere probleemsoorten en ziekten zoals Jacobskruiskruid en de lepziekte zijn opgenomen in de APV van verschillende gemeenten.

2.16 Omgevingswet

- De Omgevingswet gaat in op 1 juli 2023 en brengt alle spelregels die gelden voor de fysieke leefomgeving bij elkaar in één wet.
- De wet heeft vier belangrijke verbeterdoelen: 1) inzichtelijk omgevingsrecht, 2) leefomgeving centraal, 3) ruimte voor lokaal maatwerk en 4) snellere besluitvorming.
- Voor Rijkswaterstaat brengt de wet een andere rol met zich mee, namelijk activiteiten afwegen op niveau van meerwaarde voor de samenleving in plaats van op projectniveau.
- Er komt één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Vergunningen verlenen wordt teamwork van overheden.
- Van Rijkswaterstaat wordt een proactieve rol richting andere overheden, bedrijven en burgers verwacht. Hen betrekken bij nieuwe plannen of activiteiten is in het nieuwe stelsel een vereiste bij een vergunningaanvraag.
- Deze integrale benadering maakt dat het groenbeheer beter kan worden afgestemd op de maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatadaptatie, energietransitie en duurzaamheid (zie ook hoofdstuk 4).
- Met de invoering van de nieuwe Omgevingswet verschuiven veel verantwoordelijkheden van het Rijk en de provincie naar gemeenten. Voor Rijkswaterstaat is het essentieel om een goede verbinding te hebben met die gemeenten waar een gemeenschappelijke opgave in het verschiert ligt of in het gebied waar netwerken liggen.
- Alleen als dat doelmatiger of doeltreffender is, stelt het Rijk of de provincie zelf regels (in de vorm van beperkingsgebieden). Bijvoorbeeld voor de bescherming van rijkswegen of technieken voor een beter milieu.

Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

3. Huidige situatie

3.1 Beschrijving plangebied

Het beheergebied van Rijkswaterstaat dienst Oost-Nederland ligt in de provincies Gelderland, Overijssel en in een klein deel van Drenthe. Het beheergebied is opgedeeld in de districten: Oost-Nederland-Oost (Hengelo), Oost-Nederland-Zuid (Wolfheze) en Oost-Nederland-Noord (Zwolle).

In district Oost-Nederland-Oost ligt het Twentekanaal inclusief de zijtak naar Almelo. In district Oost-Nederland-Zuid bevindt zich het Maas-Waal kanaal. In district Oost-Nederland-Noord zijn de mondingen van het Apeldoorns kanaal, Zwolle-IJsselkanaal, Zwarte Water en Meppelerdiep gelegen. Rijkswaterstaat beheert de wegendistricten Zwolle, Twente en Achterhoek, Veluwe en Arnhem-Nijmegen. De vegetatie- en beheertypen zijn ondergebracht in het systeem KernGis.

3.2 Relatie met KernGis en Beheerkaart Nat

KernGis is het digitaal informatiesysteem waarin Rijkswaterstaat de gegevens van de te beheren objecten langs rijkswegen vastlegt. Voor de rivieren en kanalen bestaat de Beheerkaart Nat (BKN). Beide informatiebestanden dienen op orde te zijn. In de huidige situatie zijn de gegevens in KernGis echter niet up-to-date. Rijkswaterstaat heeft daarom een aparte opdracht uitgeschreven om de dataset te actualiseren. Lopende het contract is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor het bijhouden en doorgeven van wijzigingen (zie hiervoor het BOC). Rijkswaterstaat en de districten zorgen voor de controle en vrijgave hiervan.





Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

3.3 Groenbeheertypen voor Oost-Nederland

Om het areaal goed te kunnen beheren is het van belang om inzicht te hebben in de samenstelling van het groen. De beheertypen voor het groenbeheer zijn vastgelegd in de Leidraad Beheer Groenvoorzieningen 2022. Op basis van het voorgaande Groenbeheerplan is een selectie gemaakt voor de beheertypen in Oost-Nederland.

In de tabel hieronder is een overzicht te zien van de vegetatietypen en beheertypen die in het gebied Oost-Nederland voorkomen. De aanwezige vegetatietypen bepalen welke beheermaatregelen van toepassing zijn (een set van beheermaatregelen heet: beheertype). De bij een beheertype behorende beheercode (in de laatste kolom) verwijst naar het veld 'objectcode' in de KernGis-beheerbestanden. De eisen van oevers en watergeleidende objecten zijn opgenomen in de beheertypen A en B en vormen geen aparte categorie.

In hoofdstuk 4 wordt dieper ingegaan op de maatregelen per beheertype. Hoofdstuk 5 beschrijft de voorkomende faunavoorzieningen bij infrastructuur. Op plaatsen waar de vegetatie niet behoort tot één van de in het overzicht opgenomen beheertypen, gaat het om weinig voorkomende situaties, in sommige gevallen met zeldzame soorten. Deze locaties vragen om bijzonder onderhoud en zijn apart opgenomen in hoofdstuk 6.

Groenvoorziening	Beheertype	Beheercode KernGis
Kruidachtige vegetaties	• Oevervegetatie type A • Schraal grasland type B • Schraal grasland type A • Oevervegetatie type B • Rietvegetatie • Ruigte en zoomvegetatie • Gazon • Heide • Stuiwzand (EZ 4)	• B1 • B1 • B2 • B3 • B4 • B5 • B7 • B10 • B14
Houtachtige vegetaties	• Gesloten beplanting • Niet gesloten beplanting • Geschoren haag • Sierbeplanting • Beplanting voor, op of tegen geluidsschermen	• B6 • B11 • B12 • B13 • N.v.t.
Watergangen- en partijen	• Watergangen en waterpartijen • Watergang met keur regime	• N.v.t. • B16
Locaties met bijzonder onderhoud	• Hotspots met specifiek beheer	• B17



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

3.4 Gegevensverstrekking

Bij dit Groenbeheerplan worden geen tekeningen meegeleverd. De opdrachtnemer kan het areaal bij Rijkswaterstaat opvragen of zelf uit de beheerbestanden halen. De vegetatie- en beheertypen zijn in KernGis of BKN beschikbaar en worden op korte termijn door Rijkswaterstaat geactualiseerd. Het is de bedoeling dat de opdrachtnemer de tekeningen hierna zelf vervaardigt. Aanvullende informatie over archeologisch waardevolle locaties en groeiplaatsen van invasieve exoten kan worden opgevraagd bij Rijkswaterstaat en worden toegevoegd als shapefile.

Rijkswaterstaat stelt aan de opdrachtnemer voor de duur van de overeenkomst de relevante en wettelijke valide flora- en faunagegevens beschikbaar. De opdrachtnemer kan daartoe, via email servicedesk-data@rws.nl, een tijdelijke en kosteloze URL aanvragen die toegang geeft tot een specifieke kaartlaag van waarnemingen uit de Nationale Databank Flora en Fauna. Indien door de opdrachtnemer flora- en faunagegevens zijn verzameld dienen deze uiterlijk 6 weken na inwinning te zijn opgenomen in de Nationale Databank Flora en Fauna met Rijkswaterstaat als eigenaar.

3.5 Randvoorwaarden vanuit functie weg en kanalen

De hoofdgroenstructuur wordt gevormd door de groenvoorzieningen langs rijkswegen en kanalen. Deze groenvoorzieningen zijn noodzakelijk voor functies die met de constructie en het gebruik van de (water-) weg samenhangen. Behalve technische en verkeerskundige functies heeft het groen ook functies op het gebied van natuur, milieuhygiëne, landschap en recreatie. Per functie gelden voor de opdrachtnemer de volgende randvoorwaarden die nodig zijn om de continuïteit te waarborgen:

VERKEERSVEILIGHEID

- Groenvoorzieningen en werkzaamheden aan groenvoorzieningen belemmeren een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer niet.
- Bij kruisingen en bochten is vrij zicht op de weg aanwezig.
- De bermen van de hoofdwegen zijn niet toegankelijk voor publiek.

WATERHUISHOUDKUNDIGE FUNCTIE

- Bij zware regenval staat de weg niet onder water. De goten zijn schoon en het regenwater kan afstromen/weglopen naar de bermen en bermsloten.
- De rivieren en kanalen doen dit op grotere schaal. De vegetatie in kribvakken, langs oevers en in de uiterwaarden belemmert de waterafvoer niet.

VERKEERSKUNDIGE EN SCHEEPVAARTFUNCTIE

- In de obstakelvrije zone voor autosnelwegen en niet autosnelwegen mogen geen obstakels of ontwerpelementen van het dwarsprofiel (talud, sloot) voorkomen (zie ROA).
- Een lage kruidachtige vegetatie (< 40 cm) geeft ruim zicht op en langs de weg.
- Beplantingen in de buitenberm geven de weggebruiker zicht op het verloop van de weg en dragen bij aan een rustig en logisch wegbeeld.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

NATUURFUNCTIE

- De opdrachtnemer houdt tijdig rekening met het leefgebied van (beschermde) planten en diersoorten (zie ook Gedragscode Soortenbescherming van Rijkswaterstaat).
- Binnen de rivieren en kanalen is het water schoon en ecologisch gezond.

LANDSCHAPPELIJKE EN CULTUURHISTORISCHE FUNCTIE

- Een weg wordt zo goed mogelijk ruimtelijk ingepast in het landschap. Vanuit de omgeving gezien is er weinig zicht op de weg en worden de cultuurhistorische waarden die er zijn beschermd.

MILIEUHYGIENISCHE FUNCTIE

- Bermen moeten vanaf de weg afkomstige verontreinigingen kunnen opvangen, opdat deze stoffen niet in het oppervlaktewater terecht komen.
- Begroeide geluidwerende voorzieningen hebben een natuurlijke uitstraling. Graffiti op schermen wordt hierdoor onmogelijk gemaakt/bemoeilijkt.

RECREATIEVE FUNCTIE

- De weggebruiker kan op verzorgingsplaatsen recreëren en bij aanwezigheid van een benzineverkooppunt gebruik maken van het sanitair.
- Het waterbeheer wordt afgestemd op het toenemende recreatieve gebruik (zwemwater, vaarwater, visvijver).

3.6 Samenvatting Visie op ruimtelijke kwaliteit

KADER RUIMTELIJKE KWALITEIT EN VORMGEVING (2019)

Ruimtelijke kwaliteit is een maatschappelijke verantwoordelijkheid en ontstaat als er een optimale balans is tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Voor de borging hiervan is het Kader Ruimtelijke Kwaliteit en Vormgeving opgenomen in de RWS-werkwijzer. In de aanleg- en onderhoudsprojecten vindt er een integraal ontwerpproces plaats, waarin Rijkswaterstaat duurzaamheid en duurzame gebiedsontwikkeling meeneemt.

Belangrijk motto hierbij is: beheerbewust ontwerpen en ontwerpbewust beheren.

KIJK OP RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN KANALEN (2019)

In de handreiking Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van kanalen zijn de kernkwaliteiten en ontwerpafwegingen van kanalen verwoord. De kernkwaliteiten van alle rijkskanalen zijn: het doorgaande karakter, de onderscheidende identiteit (geen kanaal is hetzelfde) en de afleesbaarheid in de tijd. Het uitgangspunt is om de specifieke kwaliteiten van een kanaal, die de identiteit bepalen, te behouden en versterken waar het kan (of te herstellen waar het moet). Met name het doorgaande karakter maakt de kanalen uniek: tracés, met lange rechte lijnen, strakke oeverkanten en eventueel (boom)beplantingen. Daarnaast is het belangrijk om de verschillende tijdslagen van het kanaal en de bijbehorende objecten afleesbaar te houden.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

VISIE OP DE RUIMTELIJKE KWALITEIT HOOFDWEGENNET OOST-NL (2021)

In de Visie op de ruimtelijke kwaliteit van het hoofdwegenet Oost-Nederland zijn handreikingen uitgewerkt voor het behouden, versterken en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit van het weglandschap. De visie biedt handvatten op het schaalniveau van de routes, trajecten, knooppunten en aansluitingen. De essentie van de visie richt zich op vier pijlers:

1. De landschappelijke omgeving domineert met sterke contrasten en leesbare identiteit;
2. De inrichting van het snelweglandschap kenmerkt zich door herkenbaarheid, samenhang en continuïteit;
3. De snelwegomgeving draagt bij aan een duurzame en circulaire leefomgeving;
4. De dynamische snelwegomgeving wordt benaderd als integrale gebiedsopgave.

Daarnaast zijn per weg highlights benoemd: bijzondere locaties of trajecten waar aan de inpassing van de weg en/of de vormgeving van objecten bijzonder veel aandacht is besteed. Het is van belang het beheer af te stemmen op het in stand houden of terugbrengen van deze bijzondere kwaliteiten.

3.7 Landschapsplan over Ruimtelijke Visie

Voor de meeste rijkswegen is een (gedateerd) Landschapsplan beschikbaar uit begin jaar 2000 of is een Landschapsplan/Inpassingsplan beschikbaar die is opgesteld voor de aanleg of de verbreding van de weg. Recent is de Ruimtelijke Visie Oost-Nederland verschenen (november 2021). Hierin zijn voor elke weg op route- en op trajectniveau de ruimtelijke kern- en diskwaliteiten beschreven. Dit kan deels gezien worden als vervanging van de landschapsplannen.

Aandacht voor de landschappelijke en cultuurhistorische functie en een verantwoorde werkwijze van groenbeheer zijn nodig om tot het beoogd eindbeeld van het Landschapsplan te komen. Ingaan op detailniveau is niet toepasbaar voor dit Groenbeheerplan.

Voor de kanalen is zoals eerder aangegeven de overkoepelende "Kijk op de Ruimtelijke kwaliteit van kanalen" de basis. De onderlegger hiervan zijn kanaalrapportages van elk rijkskanaal. In Oost-Nederland gaat het dan om het Kanaal St. Andries, het Maas Waalkanaal en het Twentekanaal. In deze documenten is vooral terug te lezen wat de bedoeling achter de inpassing is geweest.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4. Beheer en visie groenbeheer

4.1 Inleiding

Rijkswaterstaat besteedt het groenbeheer langs wegen, rivieren en kanalen uit aan de markt. In het Kader Beheer Groenvoorzieningen 2022 staan de (verplichte) eisen op het gebied van het beheer van groenvoorzieningen waaraan de opdrachtnemer dient te voldoen. Dit hoofdstuk bevat aanvullingen en locatie specifieke situaties, die afwijken van wat er in het Kader beschreven staat. Op basis van het vorige Groenbeheerplan en de input vanuit de interviews zijn er per beheertype maatregelen uitgewerkt, die samenhangen met maatschappelijke thema's en de veranderingen die hierin worden verwacht.

In dit Groenbeheerplan worden de kruidachtige vegetaties, houtachtige vegetaties en watergangen en -partijen beschreven. Verschillende vegetatietypen kunnen dezelfde beheermaatregelen krijgen en behoren dan tot één beheertype. Voor bijvoorbeeld bermtrajecten van 500 meter en meer komt dit de efficiëntie bij de uitvoering van het beheer ten goede. Bestaat een bermtraject uit een mengsel van diverse beheertypen, dan geldt voor het gehele traject het beheertype waarbij de hoogste natuurwaarde voorkomt of kan worden ontwikkeld binnen de reguliere werkzaamheden. Voor de maaiperiodes is de wenselijke situatie aangegeven.

Het Groenbeheerplan, de areaalgegevens en de eisen uit dit hoofdstuk zijn verplichtingen binnen het contract en worden meegeleverd aan de opdrachtnemer. De opdrachtnemer is bekend hiermee en handelt hier naar. Vanaf paragraaf 4.2 staat de algemene beschrijving en eisen indien er locatie specifieke afwijkingen van toepassing zijn. Voor alle overige wordt verwezen naar het Kader. De nummering in de tabel hieronder volgt de nummering van de hoofdstukken en eisen die in het Kader zijn gehanteerd.

Bepaalde onderdelen in het Kader zijn geen beheertypen, waaronder de invasieve exoten en aanleg van groenvoorzieningen inclusief beplantingen. Toch zijn het eisen die in dit hoofdstuk aan de opdrachtnemers worden opgedragen. Hetzelfde geldt voor onderwerpen zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid die later in dit plan zijn terug te lezen.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Groenvoorziening	Beheertype	Beheercode KernGis	Paragraaf in Kader
Kruidachtige vegetaties	• Algemeen • Schraal grasland type A • Schraal grasland type B • Ruigte en zoomvegetatie • Gazon • Heide • Stuifzand (EZ 4) • Rietvegetatie • Oevervegetatie type A en B	• - • B2 • B1 • B5 • B7 • B10 • B14 • B4 • B1 & B3	• 2.1 • 2.2 • 2.3 • 2.5 • 2.6 • 2.7 • N.v.t. • 2.8 • 2.9
Houtachtige vegetaties	• Algemeen • Niet gesloten beplanting • Gesloten beplanting • Geschoren haag • Sierbeplanting • Beplanting voor, op of tegen geluidsschermen	• - • B11 • B6 • B12 • B13 • N.v.t.	• 3.1 • 3.2 • 3.3 • 3.4 • 3.5 • 3.6
Watergangen- en partijen	• Watergangen en waterpartijen	• B16	• 4.1

4.2 Kruidachtige vegetaties

Kruidachtige vegetaties bestaan voornamelijk uit gras en kruiden, zonder opslag van bomen en struiken. Onder de kruidachtige vegetaties worden gerekend: schraal grasland, ruigte en zoomvegetatie, gazon, heide (dwergstruiken), stuifzand, riet- en oevervegetatie. In het Kader zijn deze beheertypen opgesplitst naar categorie (type A en B). Samenvattend zijn de beheersmaatregelen als volgt:

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr / = tot en met
Schraal grasland type A	• 2x per jaar maaien en afvoeren maaisel • Maaien tussen 15 juni en 15 juli & 25 aug en 22 sept	B2	24 /28 – 34/38
Schraal grasland type B	• 1x per jaar maaien en afvoeren maaisel • Maaien tussen 15 aug en 22 sept	B1	33/38
Ruigte en zoomvegetatie	• 1x per 2 tot 3 jaar maaien zonder afvoeren maaisel, niet in broedseizoen • Cyclus jaar 23, 25, 27 e.v. (steeds oneven)	B5	33/38
Gazon	• Permanent kort gemaaid grasland	B7	- - - -



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr / = tot en met
Heide	• Heidebeheer in bermen is maatwerk • Onderhoudsperiode tussen 22 okt en 15 febr	B10	42/07
Stuifzand	• Nietsdoen, incidenteel betreding • Opslag houtigen incl. wortel verwijderen • Onderhoudsperiode tussen 1/11 en 1/02	B14	44/05
Rietvegetatie	• 1x maaïen per contractperiode • Maaïen bij verlanding van 75%	B4	46/07
Oevervegetatie type A	• 1x per jaar afmaaïen vegetatie en afvoeren maaisel • Maaïen tussen 15 aug en 31 okt	B1	33/44
Oevervegetatie type B	• 1x per 2 jaar afmaaïen vegetatie en afvoeren maaisel • Maaïen tussen 15 sept en 31 okt	B3	37/44

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H2) gelden de volgende eisen:

1. Bij het maaïen van de middenbermen dient de opdrachtnemer er vanuit te gaan dat deze 1x per jaar moeten worden gemaaid (conform schraal grasland type B), inclusief aanwezig opschot, tenzij anders is aangegeven in KernGis;
2. Alleen voor het maaïen van de bebakeningsstrook langs verhardingen is het gebruik van een maaizuigcombinatie toegestaan;
3. Opslag van verzameld materiaal, los of in balen, rollen of anderszins, dient zich buiten de obstakelvrije zone en uitbuigingsruimte van de geleiderail te bevinden;
4. Door Rijkswaterstaat worden eisen gesteld aan de momenten waarop het opruimen en afvoeren van zwerfvuil vanaf een kruidachtige vegetatie dient plaats te vinden (zie Kader zwerfvuil). Op verzorgingsplaatsen is het vanuit de volksgezondheidsoverweging noodzakelijk om zwerfvuil tijdig te verwijderen ter voorkoming van ongedierte. Ten aanzien van de rijkswegen zijn er brede opruimacties: a) buiten en middenberm hoofdrijbaan: voor de maaibeurt en voor de start van het groeiseizoen, b) bermen op- en afritten en knooppunten 4x per jaar per locatie + voor de maaibeurt + voor start groeiseizoen, c) verzorgingsplaatsen en parkeerplaatsen maandelijks.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.2.1 Heide

Heide is een lage vegetatie die grotendeels bestaat uit dwergstruiken. Langs wegen domineert struikheide. Het beheer wordt zodanig uitgevoerd dat het vegetatietype heide in stand blijft.

Samenvattend zijn de beheersmaatregelen in het Kader als volgt:

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr / = tot en met
Heide	• 1x maaien en afvoeren maaisel per contractperiode • Gefaseerd maaien: per jaar 1/x gedeelte van het areaal • Jaarlijks maaien bij > 30% bedekking in de vegetatie van grassen, bramen of andere kruidachtige soorten • Afgestorven heide kort maaien en verwijderen • Beplanting in heide met wortel en al verwijderen (niet d.m.v. zagen) • Uitvoeren onderhoud tussen 22 okt en 15 febr	B10	42/07

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H2) gelden de volgende eisen:

1. De opdrachtnemer dient 4 maanden na de start van de contractperiode een ecologisch onderbouwd Plan van Aanpak in te dienen voor het heidebeheer gedurende de contractperiode;
2. Het Plan van Aanpak dient door Rijkswaterstaat te worden goedgekeurd. Er vindt een uitgebreide producttoets plaats;
3. In de huidige situatie is er achterstallig onderhoud. De oorspronkelijk aanwezige heide dient hersteld te worden. In een herstelplan dat bij het basisonderhoudscontract is inbegrepen worden maatregelen afgesproken. Overleg tussen Rijkswaterstaat en opdrachtnemer is nodig om overeenstemming te bereiken over inzet materieel, tijdsplanning, frequenties van werkzaamheden en monitoring;
4. Voor onderhoud in heidelocaties is conform de Wet Natuurbescherming voor aanvang van het werk een actuele inventarisatie nodig. Door een gespecialiseerd bureau moet een inventarisatie worden uitgevoerd naar beschermde diersoorten volgens de Gedragscode Soortenbescherming van Rijkswaterstaat.





Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.2.2 Oevervegetatie type A en B

Oevervegetatie is de vegetatie op de overgang van land naar water. In deze zone groeien moerasplanten (op slootoevers). Samenvattend zijn de beheersmaatregelen in het Kader als volgt:

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr / = tot en met
Oevervegetatie type A	1x per jaar afmaaien vegetatie en afvoeren maaisel (inclusief schonen van het natte profiel) - Onderhoud uitgevoerd voor 31 oktober	B1	33/44
Oevervegetatie type B	1x per 2 jaar afmaaien vegetatie en afvoeren maaisel (inclusief schonen van het natte profiel) - Onderhoud uitgevoerd voor 31 oktober	B3	37/44

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H2) gelden de volgende eisen:

1. De oevervegetatie is standaard ingedeeld als type B en wordt 1x in de 2 jaar gemaaid mits deze niet onder de waterschapskeur valt. Door locatie specifieke omstandigheden kan de oevervegetatie zijn ingedeeld als type A, wat veelal samenhangt met de gevoeligheid van deze watergang in het waterhuishoudingssysteem. Het kan ook zijn dat er een conflict bestaat met bestaande wet- en regelgeving (inzake aanwezigheid van waterveld nabij aangrenzende keursloten) waardoor ander onderhoud noodzakelijk is. In KernGis zijn de ligging en begrenzing van de typen oevervegetatie aangegeven;
2. Bermsloten met een waterschapskeur worden in overleg met de waterschappen gemaaid. De opdrachtnemer dient hiervoor jaarlijks in de winter voorafgaand aan het maaiseizoen een overleg in te plannen met de waterschappen. In dit overleg dienen de beheerbestanden van Rijkswaterstaat te worden getoetst aan de wijzigingen in de waterschapskeur. Vervolgens dienen maaitijdstippen en de schouwdata van het Waterschap verwerkt te worden in de uitvoeringsplanning van de opdrachtnemer (het resultaat van dit overleg is een toetsmoment).



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.3 Houtachtige vegetaties

Houtachtige vegetaties bestaan uit bomen en/of struiken, meestal met een ondergroei van kruidachtige planten. De houtachtige vegetaties omvatten: niet-gesloten beplantingen (bomenrijen, boomgroepen en solitaire bomen), gesloten beplantingen (bossen, singels en houtwallen), geschoren hagen, sierbeplanting en beplanting voor, op of tegen geluidsschermen. Samenvattend zijn de beheersmaatregelen in het Kader als volgt:

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr / = tot en met
Niet-gesloten beplanting	1. Maatregelen nemen in verband met het vermijden van gevaar en hinder 2. Jaarlijkse boomcontrole uitvoeren 3. Knotbomen bij einde levensduur vervangen door niet geknotte boom in overleg met de beheerder	B11	- - - -
Gesloten beplanting	4. Maatregelen nemen in verband met het vermijden van gevaar en hinder 5. Jaarlijkse boomcontrole uitvoeren	B6	- - - -
Geschoren haag	6. 1 á 2x per jaar snoeien en vrijkomend materiaal direct afvoeren voor 30 september	B12	- - - -
Sierbeplanting	7. Beheer afhankelijk van gewenste netheid/representativiteit	B13	- - - -
Beplanting voor, op of tegen geluidsschermen	8. Maatregelen nemen in verband met het vermijden van gevaar en hinder 9. Beheer zodanig uitvoeren dat de vorm en functies van de beplanting en de geluidsschermen intact blijven	Nvt	- - - -

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H3) gelden de volgende eisen:

1. Opdrachtnemer zorgt voor een zekere takvrije zone boven en naast rijbanen (vluchtstroken), fietspaden en voetpaden;
2. Overhangende takken boven verkeersdragende verhardingen, geleiderail, vluchtruimte en halfverhardingen moeten tot een hoogte van minstens 4,60 m worden verwijderd;
3. Randbeheer bij schouwpaden en aangrenzende percelen van derden dient zo te zijn vormgegeven dat ter plaatse van de erfafscheiding minimaal een takvrije stamlengte van 5 m aanwezig is, en dat het voldoet aan de eisen van het betreffende Waterschap, eigenaar of beheerder;
4. De opdrachtnemer dient alle onderhoudspaden langs A-watgangen takvrij te houden;



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

5. De maximale opslagtermijn voor vrijkomende materialen bedoeld onder punt 3 bedraagt 10 kalenderdagen;
6. In het droge areaal worden stobben in niet-gesloten beplanting (binnen maximaal 28 dagen) altijd uitgefreesd. Gaten dienen te worden aangevuld met gebiedseigen grond zodanig dat na inklink de plek gelijk ligt met het omringende maaiveld;
7. Zichthoeken en afstanden zijn beschreven in de Richtlijn Ontwerp Autosnelwegen 2019 [Richtlijn Ontwerp Autosnelwegen PDF Free Download \(docplayer.nl\)](#) en in het Handboek Wegontwerp 2013 van het CROW;
8. Knellende en afgebroken boompalen en gietranden waar bomen watergeven niet meer aan de orde is dienen te worden verwijderd;
9. Uitgevallen niet-gesloten beplanting moet worden ingeboet (vervangen) om te voldoen aan de bedoeling achter het inpassingsconcept.

4.3.1 Extra prestatie-eisen houtachtige vegetaties

Naast de aanvullingen op het Kader Beheer Groenvoorzieningen gelden er extra eisen voor typen houtachtige vegetatie:

- Indien beplanting opgesnoeid wordt die op grond van derden staat, maar over het areaal van Rijkswaterstaat groeit, dient opdrachtnemer de betreffende grondeigenaar om toestemming te vragen.
- Voor knotbomen evenals voor andere vormbomen (zoals leibomen en gekandelaberde bomen) hanteert Rijkswaterstaat een uitsterfbeleid omdat vormsnoei relatief hoge kosten met zich meebrengt (m.u.v. 6.4.26).
- Bestaande knotbomen worden beheerd, maar worden na afsterven vervangen door een niet geknotte boom, in samenspraak en ter goedkeuring van Rijkswaterstaat.

4.3.2 Beplanting voor, op of tegen geluidsschermen

Steeds vaker komen er geluidsschermen voor langs de wegen in Oost-Nederland. Bij een groot aantal is ook specifieke beplanting aangebracht (zoals klimplanten en struiken) die bedoeld zijn om het aanzicht aantrekkelijker te maken. Bovendien zijn hierover vaak afspraken gemaakt met stakeholders en/of aanwonenden.

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H3) gelden de volgende eisen:

1. Beplanting voor, op of tegen geluidsschermen dient in stand gehouden te worden waar deze voor bedoeld is volgens het bijbehorende Landschapsplan;
2. Beplanting mag niet van het geluidsscherm loskomen en moet door opdrachtnemer vastgezet worden;
3. Overhangende begroeiing boven geluidsschermen mag geen risico vormen voor eventuele schade aan deze objecten;
4. Achter geluidsschermen, moet aan de bewonerszijde een beplantingsvrije strook van minimaal 1,5 m breed zijn. Overhangende takken mogen niet voorkomen;
5. De vluchtroute moet jaarlijks worden vrijgemaakt van takken en andere houtachtige vegetatie tot 1,5 m naast de paden.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.4 Watergangen- en partijen

Onder de watergangen vallen vaarten, tochten, (kwel)sloten, zaksloten, greppels, beken en beekmondingen. Tot de waterpartijen behoren de poelen, vijvers en vennen. Samenvattend zijn de beheersmaatregelen in het Kader als volgt:

Beheertype	Samenvatting Kader	Beheer code	Weeknr
Watergangen met Keur-regime	- Keur van het Waterschap is leidend - Onderhoud uitsluitend tussen 15 sept en 31 okt	B16	- - - -
Watergangen	- Schouwplichtige watergangen voldoen aan de Keur - Niet schouw-plichtige watergangen 1x per 2 jaar schonen	Nvt	- - - -
Waterpartijen	Beheer zodanig uitvoeren dat de vorm en water-huishoudkundige en ecologische functies in stand blijven	Nvt	- - - -

Ter aanvulling op het Kader Beheer Groenvoorzieningen (H4) gelden de volgende eisen:

1. Voor watergangen en -partijen langs wegen en kanalen vindt baggeren plaats bij een > 10 cm dikke baggerlaag en een < 50 cm diepe waterlaag;
2. Het verwerken en verspreiden van baggerspecie in de berm is niet toegestaan (ter aanvulling op lid 4.1.4. in Kader);
3. De opdrachtnemer dient bij het Waterschap te informeren (naast de maaidata en mogelijke ontvangstplicht van het maaisel) ook naar de baggerdata, baggerontvangstplicht en baggerhoeveelheden die hij gedurende de contractperiode dient af te voeren;
4. De teen en insteek van de oever van de watergang dient onvergraven te blijven (ter aanvulling op lid 4.1.5. in Kader).



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.5 Invasieve exoten

De wijze hoe Rijkswaterstaat omgaat met invasieve exoten wordt gedeeltelijk bepaald door regelgeving en is gedeeltelijk gebaseerd op een eigen benadering van de problematiek. Bij het beslissen hoe met invasieve exoten om te gaan is het goed om na te gaan of de inspanning (met hoge kosten, hinder, schade door de maatregel) voor bestrijding in verhouding staat tot de schade door de betreffende exoot. Soms kan het zo zijn dat de bestrijding beter beperkt of achterwege kan blijven.

Bij de aanpak worden verschillende methoden en technieken gebruikt. Er mogen geen nieuwe soorten of locaties met invasieve exoten bijkomen en de omvang van de reeds aanwezige exoten mag niet toenemen. In paragraaf 2.11 staat een overzicht van de voor Rijkswaterstaat relevante invasieve exoten. Op pagina 42, 43 en 44 staat de behandeling die op deze soorten moet worden toegepast. Verder zijn in het Kader hoofdstuk 7 de verplichtingen van de opdrachtnemer opgenomen (lid 7.1 en 7.8 zijn nieuw voor Rijkswaterstaat).

Voor 31 december van elk jaar dient de opdrachtnemer te rapporteren en op kaart te registreren welke acties ten aanzien van de bestrijding van invasieve exoten zijn ondernomen, zowel van bestaande als nieuwe groeiplaatsen. Deze rapportage dient door Rijkswaterstaat te worden goedgekeurd. Er vindt een uitgebreide producttoets plaats.

Nederlandse naam	Doel	Bestrijding	Nazorg
Hemelboom	Het areaal is volledig vrij van Hemelboom Uitzondering hierop: in smalle middenbermen waar Hemelboom tussen geleiderail groeit, dient de Hemelboom minimaal jaarlijks teruggezet te worden tot max. 10 cm boven maaiveld	- Afzagen, waar mogelijk stobbe vrezes - Handmatig uittrekken uitlopers tot 0,5 m (in april) - Nieuwe vestigingen en wortelopslag (waar mogelijk) volledig uitgraven en verwijderen	- Uitvoeren in april tot november - Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen opslag of zaailingen zijn aangetroffen
Alsemambrosia	Het areaal is vrij van Alsemambrosia t.b.v. de volksgezondheid	- Uittrekken en afvoeren, inclusief wortels (+ 200 planten) - Maatregelen uitvoeren voor juli bij grote haarden 1x maaien en afvoeren materiaal - Maatregel uitvoeren in de periode juli-september 1 maand na behandeling inspecteren en behandelen bij herhaling - Kale bodem inzaaien met B3-mengsel om nieuwe vestiging te beperken	Uittrekken nieuwe zaailingen of maaien
Zijdeplant	Het areaal is volledig vrij van Zijdeplant	- Uitgraven alle planten (voor september, volledige wortelstok verwijderen, bij grotere haarden zandgrond zeven) - Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen opslag of zaailingen zijn aangetroffen	Zaailingen en nieuwe wortelopslag volledig uitgraven en verwijderen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Nederlandse naam	Doel	Bestrijding	Nazorg
Watercrassula	Het areaal is volledig vrij van Watercrassula	• Uitsteken, afgraven, plaggen plus zorgvuldige en volledige verwijdering en afvoeren van plantmateriaal	• Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen planten zijn aangetroffen
Smalle waterpest	Geen bestrijding	• -	• -
Aziatische duizendknopen	Voorkomen van uitbreiding bestaande haarden Voorkomen van verspreiding door nieuwe vestigingen Voorkomen van verspreiding door grondtransport met wortel- of stengelfragmenten	• Haarden van > 10 m2 met geen negatief effect niet bestrijden • Haarden van > 10 m2 met negatief effect wel bestrijden d.m.v. maaien • Haarden van < 10 m2 of grotere haarden die dreigen door te groeien naar terreinen van derden (binnen 2 m) bestrijden	• Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen opslag meer is aangetroffen • Jaarlijks nieuwe vestigingen en wortelopslag met tak verwijderen
Waterwaaier	Het areaal is vrij van Waterwaaier	• Mechanisch of handmatig verwijderen plus achtergebleven delen afvoeren • Eerste behandeling 2^e helft juni, tweede behandeling in augustus en de derde behandeling in oktober	• -
Parelvederkruid	Het areaal is vrij van Parelvederkruid	• Mechanisch of handmatig verwijderen plus achtergebleven delen afvoeren • Eerste behandeling 2^e helft juni, tweede behandeling in augustus en de derde behandeling in oktober	• -
Ongelijkbladig vederkruid	Het areaal is vrij van Ongelijkbladig vederkruid	• Mechanisch of handmatig verwijderen plus achtergebleven delen afvoeren • Eerste behandeling 2^e helft juni, tweede behandeling in augustus en de derde behandeling in oktober	• -
Reuzenberenklauw	Overlast en gevaar voor volksgezondheid (brandwonden) beperken Geen uitbreiding in het areaal of op terreinen van derden	• Kleine haarden van minder dan 10 planten handmatig volledig verwijderen, planten uitgraven, met een grondboor wortel verwijderen • Grotere bestanden binnen 3 m van wegen, paden, verzorgingsplaatsen en andere locaties waar personen blootgesteld kunnen worden aan Reuzenberenklauw 2x per jaar maaien. Waarvan 1^e maaibeurt vlak voor de bloei en 2^e maaibeurt in de periode half augustus tot 22 september • Op overige locaties zaadzetting voorkomen door bloeistengels tijdig af te maaien en maaisel direct af te voeren	• -



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

Nederlandse naam	Doel	Bestrijding	Nazorg
Grote waternavel	Het areaal is volledig vrij van Grote waternavel	- Kleinere bestanden van < 50 m2 handmatig volledig verwijderen inclusief zoveel mogelijk wortels - Grotere haarden van > 50 m2 mechanisch verwijderen plus afvoeren, met handmatig achtergebleven delen verwijderen plus afvoeren	Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen planten zijn aangetroffen
Reuzenbalsemien	Geen bestrijding	-	-
Postelein-waterlepeltje en Waterteunisbloem	Het areaal is vrij van Postelein-waterlepeltje en Waterteunisbloem	- Kleinere besmettingen van < 50 m2 handmatig volledig verwijderen inclusief zoveel mogelijk wortels en afvoeren - Grotere haarden mechanisch verwijderen plus afvoeren, met handmatig achtergebleven delen verwijderen plus afvoeren - Eerste behandeling 2^e helft juni, tweede behandeling in augustus en de derde behandeling in oktober	Controle en herhaling van bestrijding totdat een groeiseizoen lang geen planten zijn aangetroffen
Amerikaanse vogelkers	Het areaal is volledig vrij van Amerikaanse vogelkers (indien het heidevegetatie betreft of N2000-gebied is of in de nabijheid ligt)	- Boven- en ondergronds verwijderen en afvoeren - Inzaaien van kale grond met B3-mengsel (behalve in heide en bos) kan helpen om opkomen zaailingen te beperken	Jaarlijks nieuwe zaailingen en wortelopslag inclusief wortels verwijderen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.6 Eisen t.a.v. vervangende beplanting

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van groenvoorzieningen. Dat wil zeggen het aankopen, aanvoeren, grondbewerking, planten en uitvoeren van nazorg, ter vervanging van de bestaande beplanting die ziek dan wel afgestorven is of qua samenstelling wordt gewijzigd.

1. Plantmateriaal dient zodanig gekozen te worden dat op basis van de aanwezige grondsamenstelling en -kwaliteit, vochthuishouding, klimatologische omstandigheden en de geografische positie beplanting optimaal aanslaat, in samenspraak en ter goedkeuring van Rijkswaterstaat;
2. Plantmateriaal voor beplanting dient te bestaan uit soorten die van nature voorkomen in de gebieden zoals in het Landschapsplan en/of Esthetisch Programma van Eisen is benoemd;
3. Plantmateriaal voor beplanting dient voor 90% te bestaan uit materiaal dat in de actuele Nederlandse Rassenlijst bomen geclassificeerd is met 'doelstelling ecologie' en voor de overige 10% afkomstig is van Nederlands uitgangsmateriaal;
4. Plantmateriaal voor beplanting dient te bestaan uit materiaal dat geen overlast in de vorm van vruchtpluis kan veroorzaken;
5. Plantmateriaal dient te voldoen aan de eisen zoals verwoord in de Groenkeur Beoordelingsrichtlijn Duurzame Boomkwekerijproducten;
6. Plantmateriaal voor beplanting bestaande uit klimplanten dient zodanig gekozen te zijn dat de groeiwijze van de soort past bij de aangeboden klimmogelijkheden. Hechtende klimplanten bij een poreus oppervlak van het geluidscherm en hechtende en/of rankende soorten bij een niet poreus oppervlak met een hulpconstructie zoals een raster;
7. Plantmateriaal voor beplanting dient in de gehele keten vanaf voorbereiding voor transport, transport, opslag, tot en met het planten zodanig behandeld te zijn dat aanslaan en vitaliteit te verwachten zijn;
8. Plantmateriaal voor beplanting anders dan niet-gesloten beplanting dient geplant te zijn zonder dat grondverbetering is toegepast. Op taluds is vanwege de dunne afdeklaag wel grondverbetering nodig;
9. Vermindering van het aanslaan en de vitaliteit van niet-gesloten beplanting door verslemping, versmering en verdichting van wanden en verdichting van de bodem van plantgaten dient niet voor te komen;
10. Plantmateriaal voor beplanting dient zodanig aangebracht te zijn dat de levensverwachting van de te handhaven bestaande bomen niet nadelig is beïnvloed;
11. Plantmateriaal voor beplanting anders dan niet-gesloten beplanting dient een hoogte te hebben van minimaal 80-120 cm;
12. Plantmateriaal voor niet-gesloten beplanting dient een minimale stamomtrek van 14-16 tot 16-18 cm op 1 m boven het maaiveld te hebben;
13. De beplanting dient onderhouden en beheerd te worden gericht op aanslaan en vitaliteit. Voor jonge aanplant is er nazorg om de beplanting in stand te houden en verder tot ontwikkeling te laten komen;
14. Plantmateriaal voor niet-gesloten beplanting dient in de tweede helft van september na het eerste en tweede volledige groeiseizoen 90%, en in de tweede helft van september na het derde volledige groeiseizoen 100%, aangeslagen en vitaal te zijn, waarbij niet



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

aangeslagen beplanting in het eerstvolgende plantseizoen ingeboet dient te zijn.

Ingegeven door de standplaats en bodemkwaliteit ter plaatse;

15. Plantmateriaal van gesloten beplanting dient in de tweede helft van september na het eerste en tweede volledige groeiseizoen 80%, en in de tweede helft van september na het derde volledige groeiseizoen 90%, aangeslagen en vitaal te zijn, waarbij niet aangeslagen beplanting in het eerstvolgende plantseizoen ingeboet dient te zijn. Ingegeven door de standplaats en bodemkwaliteit ter plaatse;
16. Verificatiemethode: inspectie door deskundige in bezit van een diploma bosbeheer of een diploma ETT;
17. Alle boompalen en gietranden worden in het 4^e jaar na aanplant verwijderd;
18. Plantmateriaal voor inboet van beplanting dient van dezelfde soort, herkomst en kwaliteit te zijn en dezelfde maat te hebben als de wel aangeslagen beplanting in de directe omgeving heeft op het moment van inboet.

4.7 Visie op het beheer

Eén van de uitgangspunten van dit Groenbeheerplan is aandacht voor toekomstbestendig beheer. Om naar die toekomstbestendigheid toe te werken worden in deze paragraaf de belangrijkste maatschappelijke thema's en opgaven uiteengezet in specifieke eisen.

4.7.1 Veiligheid

1. De veiligheid voor de (vaar)weggebruiker, de hoogwaterveiligheid, de bereikbaarheid van terreinen en de instandhouding van de uitwendige vorm van gesloten beplantingen moeten ten alle tijden zijn gewaarborgd;
2. Bomen en andere obstakels die bij botsing een gevaar kunnen opleveren worden afgeschermd met vangrails of verwijderd om de verkeersveiligheid te verbeteren (opdrachtnemer en Rijkswaterstaat maken hiervoor procesafpraak);
3. Voor de obstakelvrije zone bij autosnelwegen wordt verwezen naar de ROA-VIB (Richtlijnen voor het Ontwerp van Autosnelwegen - Veilige inrichting van bermen). Opdrachtnemer moet hieraan voldoen;
4. Voor de obstakelvrije zone bij een niet-autosnelweg (afkomstig uit het Handboek wegontwerp) moet de opdrachtnemer voldoen aan de richtlijnen uit het Handboek 'veilige inrichting van bermen van niet-autosnelwegen buiten de bebouwde kom';
5. Struiken binnen de obstakelvrije zone met een diameter kleiner dan 7 cm worden verwijderd om te voorkomen dat deze als boom geregistreerd worden;
6. De bebakeningsstrook ligt direct grenzend aan de verharding en dient intensiever te worden onderhouden dan de overige grasberm. Hetzelfde geldt voor de bergingszone/vluchtzone die meerdere keren per jaar moet worden gemaaid;
7. Zichthoeken en zichtlijnen liggen bij op- en afritten, wegkruisingen en boven en beneden alle kunstwerken. Kruidachtige- en houtachtige vegetaties mogen hier het zicht niet belemmeren;
8. Alle obstakels in de berm zoals geleiderail, bebording, DVM-kasten, openbare verlichting en dergelijke moeten jaarrond zichtbaar en bereikbaar zijn;

Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

9. Bomen veroorzaken geen voorzienbaar gevaar of ernstige hinder voor derden. De opdrachtnemer voert boomveiligheidscontroles en daaruit voortvloeiende maatregelen uit om dit te voorkomen;
10. In verband met de sociale veiligheid moet de opdrachtnemer de gesloten beplantingen op verzorgingsplaatsen doorzichtig maken of de openheid behouden met voldoende zichtlijnen, in samenspraak en ter goedkeuring van Rijkswaterstaat;
11. Met behulp van wegafzettingen wordt een veilige werkplek op of langs de weg gerealiseerd.

4.7.2 Biodiversiteit

1. De maaiperiodes vinden op een tactisch moment plaats (buiten het broedseizoen) conform de prestatie-eisen voor kruidachtige vegetaties en watergangen- en partijen;
2. Binnen de obstakelvrije zone blijven beschermde plantensoorten altijd staan (maaïen pas na zaadzetting, conform ecologisch werkprotocol);
3. Organisch materiaal in de vorm van (gezaagd) dood hout blijft liggen op plekken waar dat veilig kan;
4. Bij aanplantingen wordt gekozen voor een gevarieerd sortiment van inheemse bomen en struiken (opdrachtnemer en Rijkswaterstaat maken hiervoor procesafpraak);
5. Opdrachtnemer neemt gedurende de contractperiode (aangedragen) biodiversiteitsaanbevelingen mee in het uit te voeren werk.





Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.7.3 Energie en klimaat

1. De initiatiefnemer moet altijd voldoen aan de Natuurbeschermingswet en vraagt een vergunning aan om energie op te wekken;
2. Het plaatsen van zonnepanelen moet kunnen qua veiligheid van de snelweg, doorstroming en andere omgevingseffecten. Zonnepanelen mogen niet binnen de OVZ-zone geplaatst worden;
3. Bij de aanplant van bomen en struiken wordt gekozen voor soorten die één of meerdere functies vervullen, zoals verkoeling, waterberging, luchtzuivering of geluidswering;
4. De opdrachtnemer geeft jonge aanplant in de zomer water om uitdrogen te voorkomen. Het eerste jaar intensiever dan het tweede en derde jaar;
5. Organisch materiaal in dichte beplantingen blijft liggen om het watervasthoudend vermogen van de bodem te vergroten (houtsnippers altijd afvoeren);
6. Op plekken waar bermen hoger zijn komen te liggen dan de rijbaan wordt de wegberm verlaagd voor een goede afwatering;
7. Bij een langdurige periode van droogte kan het nodig zijn droge, brandbare vegetatie door middel van een extra maaibeurt te verwijderen. Toe te passen bij een maairegime van 1x per jaar maaien met afvoeren van het maaisel. Tijdens of na extreme regenval wordt er niet gemaaid;
8. Wanneer in de periode 15 juni tot en met 8 augustus, met geen uitzicht op neerslag, het actuele neerslagtekort hoger is dan de 5% droogste jaren, moet een extra maaironde worden uitgevoerd. Rijkswaterstaat monitort de droogtesituatie door het raadplegen van de actuele situatie via [KNMI - Neerslagtekort / Droogte](#);
9. De opdrachtnemer voert deze extra maaibeurt pas uit na een inspectie van de risico's ter plekke (is de zorg terecht?) en daar waar de gemiddelde hoogte van de vegetatie meer dan 20 cm bedraagt;
10. Tijdens deze extra maaibeurt moet het maaisel direct worden afgevoerd. Het werk wordt conform het ecologisch werkprotocol en de RWS-gedragscode Soortenbescherming verricht;
11. Insporing van zware machines moet onder natte omstandigheden worden voorkomen;
12. Eventueel ontstane rijsporen worden tijdens de periode van geschikte bodemgesteldheid hersteld indien niet onveilig (kort < 1 m langs de rij- en vluchtstrook).



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

4.7.4 Duurzaam en circulair

1. De opdrachtnemer maakt gebruik van duurzame middelen, machines en materialen en voert het werk op een milieuvriendelijke wijze uit;
2. Groenvoorzieningen die worden aangeplant en herplant voldoen aan de eisen voor duurzame productie en zijn altijd voorzien van een leverancierscertificaat;
3. Het maaisel en snoeihout worden op een duurzame en zo hoogwaardig mogelijke manier verwerkt.

4.7.5 Overige instructies en aandachtspunten

1. De opdrachtnemer heeft de verplichting om een apart werkplan op te stellen bij baggerwerkzaamheden, afvoeren van baggerspecie en ontgravingen in watergangen (is ook toetsmoment voor Rijkswaterstaat);
2. Begroeiing rondom kunstwerken wordt binnen een straal van 4 meter verwijderd. Het afwijken hiervan is slechts toegestaan als het een faunavoorziening betreft of beschermde soorten (onverwacht) verschijnen;
3. Een ooievaarsnest mag blijven zitten als de verkeerssituatie veilig is. Bij onveilige situaties moet het nest worden weggehaald/verplaatst en komt een ecooloog kijken. Bij een begin nest (zonder eieren of jongen) wordt gekeken naar andere plekken in de omgeving, vervolgens haalt Rijkswaterstaat het nest weg. Als een nest bebroed is, dan is er eerst een ontheffing van het bevoegd gezag (RVO) nodig voordat kan worden ingegrepen.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

5. Faunavoorzieningen

5.1 Eisen faunavoorzieningen

Faunavoorzieningen hebben als doel om wild van de weg af te houden en om verkeersgevaarlijke situaties te voorkomen. Rasters en overige faunavoorzieningen verbinden de leefgebieden, zorgen voor een goede geleiding of bieden een terugkeermogelijkheid. In KernGis zijn de faunavoorzieningen onder groenvlakken, lijnen en punten opgenomen. Alleen de grote faunatunnels worden als kunstwerk gezien. In dit hoofdstuk gaat het specifiek om de aanwezige faunavoorzieningen en de daarbij horende groenstructuren inclusief de gevolgen voor beheer en onderhoud. Hiervoor gelden de volgende eisen:

1. Faunavoorzieningen, rasters en overige geleidende elementen worden zodanig onderhouden dat deze jaarrond de functies vervullen waarvoor deze zijn aangebracht en ontworpen. Bij het vervangen dient gebruik te worden gemaakt van materialen van gelijke soort en aard;
2. De instandhouding en het onderhoud dient plaats te vinden volgens de eisen en beheervisie die staan vermeld in de Leidraad Faunavoorzieningen bij Infrastructuur 2021 en KernGis bestanden;
3. Opdrachtnemer dient jaarlijks voor 1 april een rapportage van de uitgevoerde inspecties aan faunavoorzieningen te verstrekken. Uit deze rapportage moet blijken wat de onderhoudstoestand per rijksweg, wegtraject en soort faunavoorziening is. Verder bevat de rapportage een overzicht van de inspectiedatum en frequentie, locatie, beschrijving geïnspecteerde, beschrijving gebreken, beschrijving uitgevoerde herstelmaatregelen en/of planning, beschrijving uitgevoerde calamiteitenreparaties en datum rapport;
4. In overleg met Rijkswaterstaat kan bij inspecties van 1x per 3 maanden volstaan met één kritische inspectie en de rest 1x per jaar schouw;
5. Er mag geen lek in het faunaraster voorkomen, ook niet bij de aansluiting op kunstwerken. Bij gebreken dient opdrachtnemer het faunaraster zo spoedig mogelijk te repareren en werk- en looppoorten na doorgang direct te sluiten;
6. Rasters, faunabuizen en loopstroken worden jaarlijks tenminste 1 meter vrijgemaakt van verontreiniging en beplanting, tenzij deze speciaal voor de geleiding is aangebracht;
7. Achter een uitsprong dient de grond tenminste 110 cm lager te liggen (bij edelhertenraster 130 cm);
8. Fauna-uittreedplaatsen worden zodanig onderhouden dat de ingang vanaf het water goed zichtbaar en toegankelijk is. Beplantingen bieden een schuil- en recuperatiemogelijkheid aan fauna. Er dient hakhoutbeheer te worden toegepast waarbij altijd 30% van de beplanting blijft staan en de maximale leeftijd van beplanting 3 jaar is. De soortensamenstelling blijft intact;



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

9. Vegetatie (opschot) die het raster overgroeit, afgebroken takken en omgevallen bomen worden verwijderd. Het onderhoud van de vegetatie rondom faunavoorzieningen is erop gericht dat deze voorzieningen blijvend functioneren voor de doelsoorten waarvoor deze zijn aangebracht;
10. Monitor bevers die een gevaar zijn voor de infrastructuur en grijp in als dat nodig is.

5.2 Opruimen kadavers

1. Kadavers dienen in opdracht van de opdrachtnemer te worden verwijderd en afgevoerd, door personen en bedrijven met een ontheffing ingevolge de Wnb;
2. Voor de districten Zwolle en Arnhem-Nijmegen is geregeld dat Stichting Groennetwerk (actief in Noordwest Veluwe, Apeldoorn en de Achterhoek) aangereden wild en levend wild dat direct gevaar voor het verkeer oplevert van de weg af haalt (groot wild, vossen en dassen);
3. Opdrachtnemer levert elke 6 maanden een rapportage op met de aangetroffen kadavers, voorzien van datum, locatie, soort, (plek)afvoerdatum en suggestie.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

6. Locaties bijzonder onderhoud

Objectinformatiebladen

6.1 Inleiding

De in dit hoofdstuk genoemde locaties in het beheergebied van Oost-Nederland vragen om een specifiek beheer. De opdrachtnemer dient in zijn uitvoeringsplanning duidelijk aan te geven wanneer de voorgeschreven werkzaamheden worden uitgevoerd. Locaties die meedoen aan het langjarig biodiversiteitsonderzoek worden tijdelijk uitgezonderd van het normale onderhoudsregime.

In alle districten wordt voor de locaties met bijzonder onderhoud een maai- & snoeiplan opgesteld, waarin staat hoe en met welke verkeersmaatregelen het maaien (inclusief ruimen tot balen verwerken en afvoeren maaisel) en snoeien (inclusief rooien van bomen en afvoeren vrijkomend hout) in de praktijk wordt gebracht. Het plan richt zich op een veilige situatie voor zowel de werknemers als de weggebruikers langs de A en N-wegen en dient bij aanvang van het contract te worden opgesteld en afgestemd met de beheerder.



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N35
Hectometrerig hmp. 31.000
Object: Ecoduct Twilhaar

Foto object:



Betreft: Schanskorven

Streefbeeld: Schanskorven vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Elk jaar in eind week 44 mag er geen beplanting voorkomen in de aanwezige schanskorven met een stengel- of stamdiameter groter dan 20mm

Aandachtspunten: Beplanting/begroeiing compleet verwijderen inclusief wortels, niet alleen afzagen

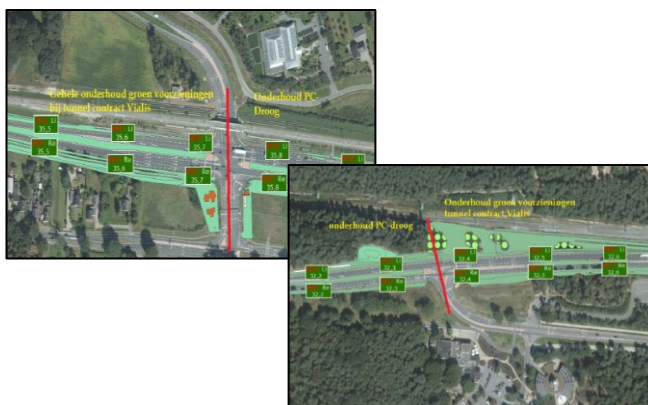


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N35
Hectometrering hmp. 35.750 - 32.350
Object: Twente Salland Tunnel

Foto object:



Betreft: Groenvoorzieningen langs tracé

Streefbeeld: Geen

Beheereis: Beheer en onderhoud aan groenvoorzieningen is uitgesloten in het prestatiecontract en geborgd in vaste onderhoudscontract

Aandachtspunten: Geen

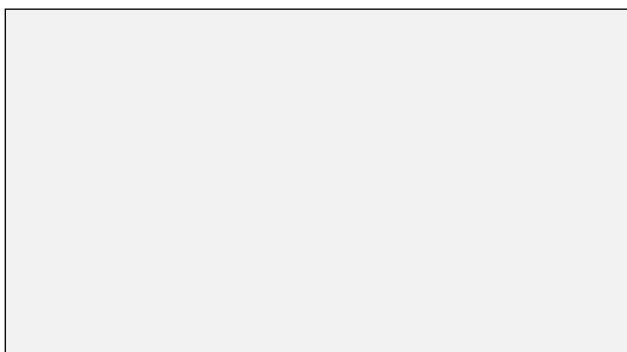


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35
Hectometrerering hmp. 42.300 - 42.700
Object: Blokhaag aansluiting Rijssensestraat Wierden

Foto object:



Betreft: Blokken rode beuk in haagvorm

Streefbeeld: Haagblokken groeien uit tot 5 x 5 meter blokken met een hoogte van 2,5 meter voor een optimale beleving van het grid

Beheereis: Blokken worden als haag beheerd conform bovenstaande afmetingen en minimaal 1x per jaar vrijgemaakt van ongewenste begroeiingen. Tussen de blokken vindt het maaibeheer plaats volgens de beheerbestanden

Aandachtspunten: Geen

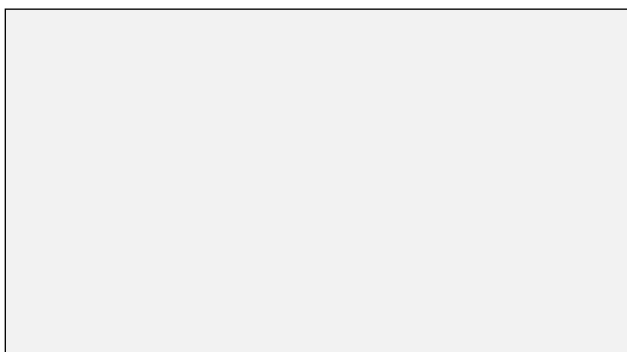


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35
Hectometrerering hmp. 47.500 - 48.200
Object: Blokhaag aansluiting Henriëtte Roland Holstlaan Almelo

Foto object:



Betreft: Blokken rode kornoelje in haagvorm

Streefbeeld: Haagblokken groeien uit tot 5 x 5 meter blokken met een hoogte van 2,5 meter voor een optimale beleving van het grid

Beheereis: Blokken worden als haag beheerd conform bovenstaande afmetingen en minimaal 1x per jaar vrijgemaakt van ongewenste begroeiingen. Tussen de blokken vindt het maaibeheer plaats volgens de beheerbestanden

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35
Hectometrerering hmp. 47.800 - 43.900 - 47.800
Object: Bermsloten en duikers

Foto object:



Betreft: Oevervegetatie

Streefbeeld: Oevervegetatie is ongevoelig voor wateroverlast onder invloed van lokale omstandigheden

Beheereis: 2x per jaar maaien en afvoeren inclusief schonen van het natte profiel tussen 15 juni en 15 juli & 15 september en 31 oktober

Aandachtspunten: Geen

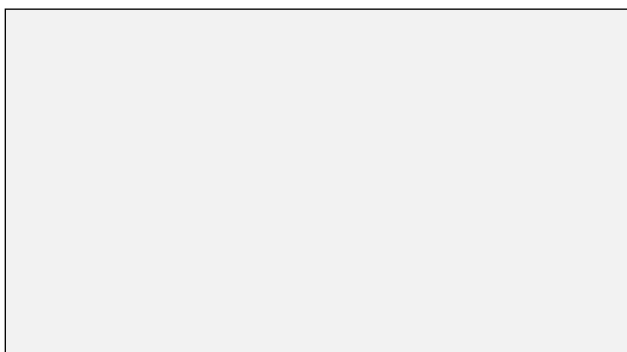


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35
Hectometrerering hmp. 43.600 - 43.900
Object: Waterplas aansluiting met N36

Foto object:



Betreft: Vierkante waterplassen

Streefbeeld: Vierkante waterplassen van 8 x 8 meter in gridvorm, met een tussenruimte van 14 meter. De waterplassen verwijzen naar het beekdal waar zij in liggen en vormen spiegels in het groen

Beheereis: Beheer conform beheertype watergangen- en partijen. Beschoeiing 1x per jaar controleren en bakken door middel van beschoeiing in stand houden. Tussen de blokken vindt het maaibeheer plaats volgens de beheerbestanden

Aandachtspunten: Geen

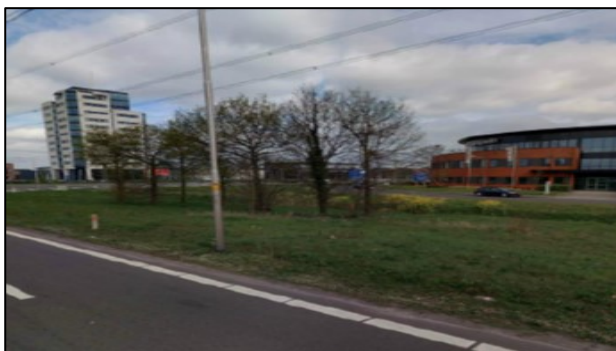


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35 afrit C
Hectometrerering hmp. 47.800 - 47.900
Object: Bomen in de berm

Foto object:



Betreft: Monument van solitaire bomen ter nagedachtenis aan een ernstig verkeersongeval

Streefbeeld: Hoogspanningsmast is altijd vrij van takken

Beheereis: Bomen behouden en snoeien bij nabij gelegen hoogspanningsmast

Aandachtspunten: Geen

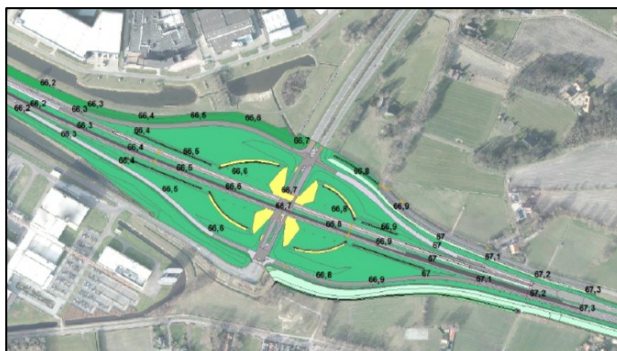


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A35
Hectometrerering hmp. 66.550 - 66.850
Object: De Spin Westerval

Foto object:



Betreft: Kunstobject van cementbeton gebouwd in de vorm van taludbekleding en taludbekleding aanliggende sloot

Streefbeeld: Kunstobject vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Kunstobject zodanig onderhouden dat deze vrij is van begroeiing/beplanting

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N35
Hectometrerering hmp. 76.500 - B54.000
Object: Kunstobject Star Skid

Foto object:



Betreft: Kunstobject van gemalen glas op een doek aangebracht

Streefbeeld: Kunstobject vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Kunstobject is vanaf de weg zichtbaar. Dit loopt door in de bermen van de rijksweg

Aandachtspunten: Geen

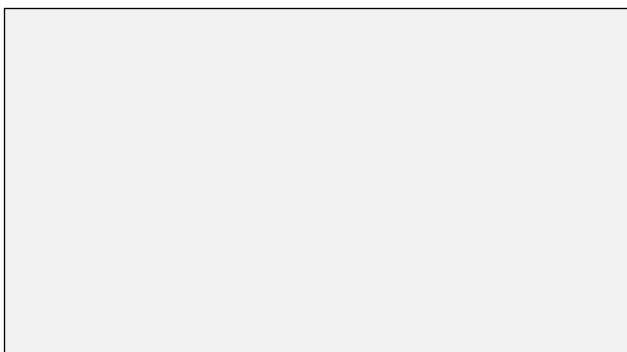


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N36
Hectometrerering hmp. 4.500 - 4.900
Object: Bosschages aansluiting Wierdensestraat Wierden

Foto object:



Betreft: Bosschages krent

Streefbeeld: Blokken groeien uit tot 8 x 8 meter en zitten niet vast aan elkaar. Er ontstaan losse bosschages (geen hagen) in een strak patroon met een hoogte van 3 á 4 meter

Beheereis: De uitwendige vorm van de beplanting wordt in stand gehouden. Tussen de blokken vindt het maaibeheer plaats volgens de beheerbestanden

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N36
Hectometrerering hmp. 7.950 - 8.900
Object: Bomenrij verkeersgeleiding

Foto object:



Betreft: Dubbele bomenrij

Streefbeeld: Voldoende doorzicht voor wegverkeer

Beheereis: Jaarlijks aantonen dat er voor het groeiseizoen minimaal een takvrije stam van 5 meter is

Aandachtspunten: Bomenrij staat in de binnenbocht in plaats van de buitenbocht

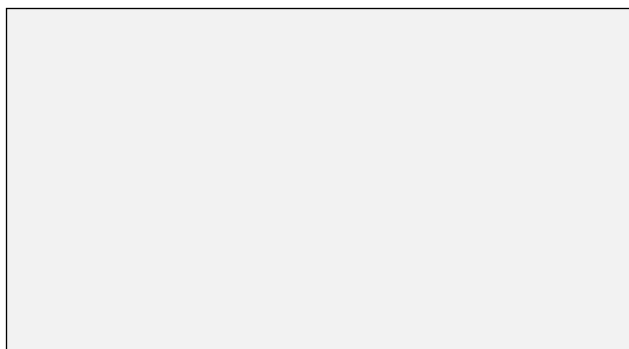


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N18
Hectometrerering hmp. 1.350 - 1.600
Object: Bladkorven Usselo

Foto object:



Betreft: Beheerafspraak bladafval

Streefbeeld: Fietspad vrij van bladval

Beheereis: Plaatsen en verwijderen bladkorven op de hoek van de Usselerhofweg/Haaksbergerstraat om het bladafval te verzamelen dat door de bewoners van het fietspad wordt verwijderd. Als de bladkorven vol zijn dienen deze te worden geleegd en afgevoerd door opdrachtnemer

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N18
Hectometrering hmp. 7.700 - 7.400
Object: Kolken, riolering en watergang Noordsingel

Foto object:



Betreft: Hemelwaterafvoer

Streefbeeld: Geen wateroverlast op de weg, in de berm en bij omwonenden en kwekerijen

Beheereis: Kolken, riolering en de afvoerende watergang moeten functioneren bij een T=10 bui

Aandachtspunten: Geen

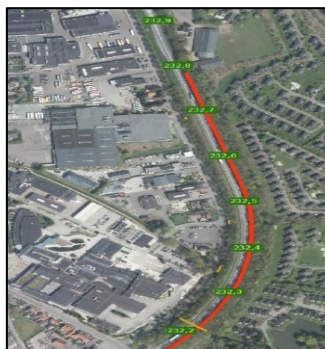


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N18
Hectometrerering hmp. 132.800 - 132.150
Object: Geluidsscherm Marveld Recreatie B.V. Groenlo

Foto object:



Betreft: Geluidsscherm

Streefbeeld: Voorkomen ontstaan verkeersonveilige situaties

Beheereis: Object is vergund aan Marveld Recreatie. Zij onderhouden het object en doen de reparaties. Opdrachtnemer inspecteert het geluidsscherm en springt bij als er vanuit de schouw of calamiteit verkeer gevaarlijke situaties ontstaan

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg N18
Hectometrerering hmp. 220.700 - 221.000
Object: Molenbiotoop Hermien Harreveld

Foto object:



Betreft: Gebied rond een historische windmolen
Streefbeeld: Voldoende wind en zicht op de molen
Beheereis: Voldoen aan de molenbiotoop 89 van de provincie Gelderland
Aandachtspunten: Geen

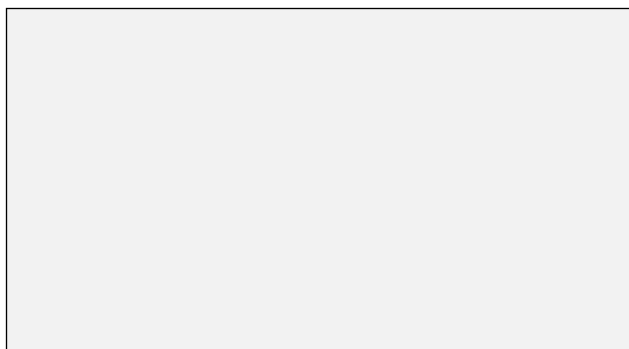


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 170.500 - 176.000
Object: Wegberm, sloot insteek en talud bij De Lutte

Foto object:



Betreft: Vegetatie met beschermde soorten

Streefbeeld: Beschermde soorten onder andere de Rietorchis, Grote keverorchis, Gevlekte orchis, Brede orchis, Echt duizendguldenkruid, Gulden sleutelbloem en Welriekende nachtorchis in stand houden

Beheereis: Maaien pas nadat de planten zaden geproduceerd hebben

Aandachtspunten: Geen

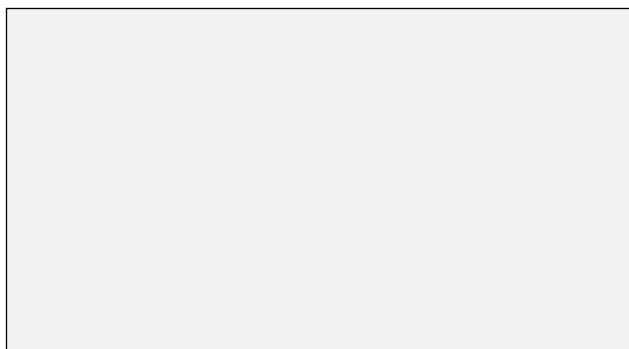


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 174.600
Object: Zandvang en de Lutteduiker

Foto object:



Betreft: Sloot, zandvang, rooster en dubbele duiker met een diameter van 80 cm

Streefbeeld: Voorkomen dat dubbele duiker onder de A1 terecht komt

Beheereis: Sloot, zandvang, rooster en dubbele duiker moeten functioneren en aan de eisen van de Keur voldoen

Aandachtspunten: Geen

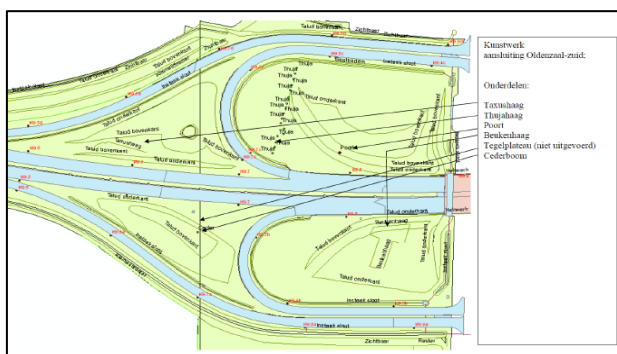


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrering hmp. 169.500 - 169.900
Object: Kunstwerk aansluiting Oldenzaal

Foto object:



Betreft: Kunstwerk van beukenhagen, een kapel en 3 cederbomen

Streefbeeld: Kunstwerk vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Hagen jaarlijks onderhouden als geschoren haag.
Vormbomen jaarlijks onderhouden als niet-gesloten beplanting

Aandachtspunten: Geen

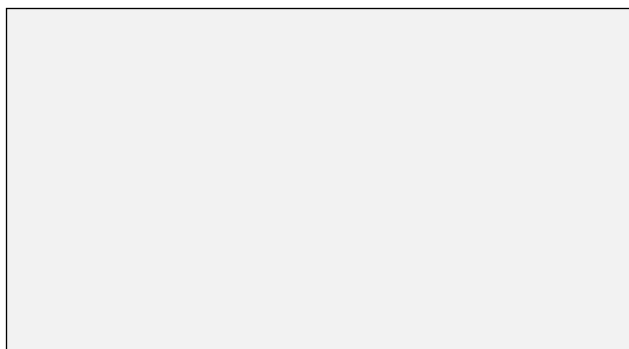


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 161.000 - 162.500
Object: Grondwallen Hengelo

Foto object:



Betreft: Talud met bosplantsoen op schuine helling

Streefbeeld: Beheersen en in stand houden van een goede begroeiing op het talud

Beheereis: Talud onderhouden als schraal grasland type B.
Bosplantsoen onderhouden als gesloten beplanting.
Maaien berm talud en onderhouden bosplantsoen op schuine helling van 2:3 op de locaties: HRL 161.000 - 161.600 (vak 3), HRL 162.000 - 162.600 (vak N5), HRR 161.250 - 161.600 (vak Z3), HRR 161.600 - 161.900 (vak Z4) en HRR 162.250 - 162.500 (vak Z5)

Aandachtspunten: Geen

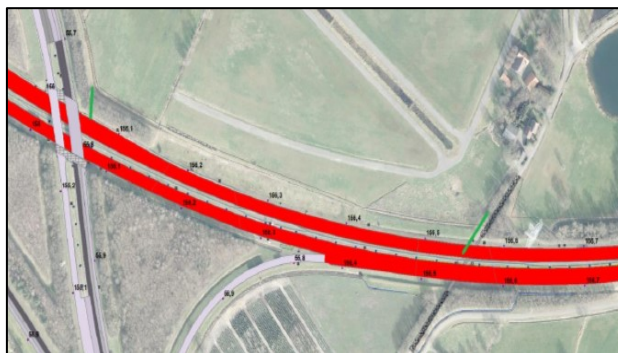


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 156.000 - 156.600
Object: Bosplantsoen Bedrijvenpark Borne-West

Foto object:



Betreft: Bosplantsoen

Streefbeeld: Beheersen en in stand houden bosplantsoen

Beheereis: Bosplantsoen onderhouden als kruidachtige vegetatie type B met boomweide (zie groene lijnen)

Aandachtspunten: Geen

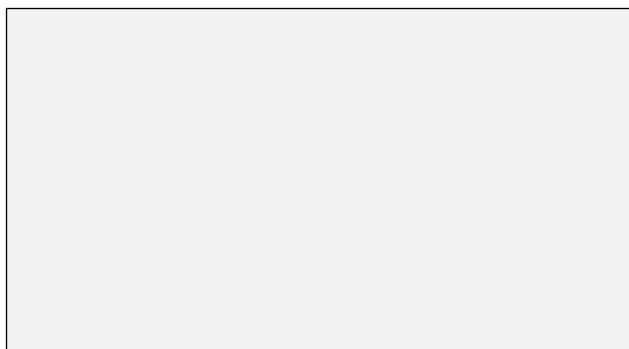


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 128.600
Object: Ecoduct De Borkeld

Foto object:



Betreft: Schanskorven

Streefbeeld: Schanskorven vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Elk jaar in eind week 44 mag er geen beplanting voorkomen in de aanwezige schanskorven met een stengel- of stamdiameter groter dan 30 mm

Aandachtspunten: Beplanting/begroeiing compleet verwijderen, inclusief wortels, niet alleen afzagen

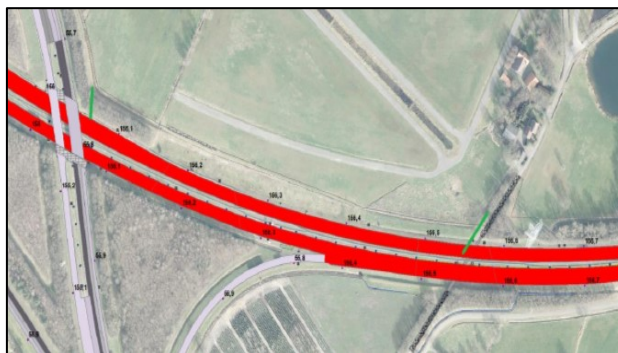


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Oost
Rijksweg A1
Hectometrering hmp. 125.000 - 131.000
Object: Heidegebied De Borkeld

Foto object:



Betreft: Aanwezige Jeneverbesstruiken

Streefbeeld: Bestaande Jeneverbesstruiken in stand en zo vitaal mogelijk houden

Beheereis: De aanwezige Jeneverbesstruiken mogen niet worden verwijderd als in de heide de houtige opslag groter dan 30 mm wordt verwijderd

Aandachtspunten: Geen

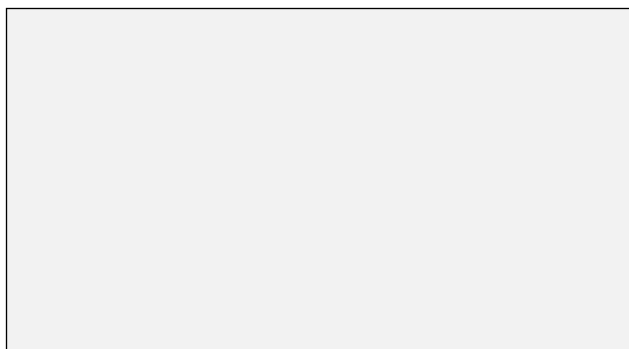


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Noord
Rijksweg A28
Hectometrerering hmp. 109.000 - 110.000
Object: Parkeervoorziening Dekkersland

Foto object:



Betreft: Zwaluwwand en twee waterbergingen

Streefbeeld: Goede broedplaats en fijn zomerverblijf aanbieden

Beheereis: 1x per jaar worden de openingen schoongemaakt en opgevuld met nieuw zand/leem. Het beheer aan en op de zwaluwwand vindt buiten het broedseizoen van de oeverzwaluwen plaats en wordt zonder de inzet van zwaar materieel uitgevoerd. De bovenkant wordt beheerd door Rijkswaterstaat. Het schonen van de nesten doet een lokale werkgroep

Aandachtspunten: Geen

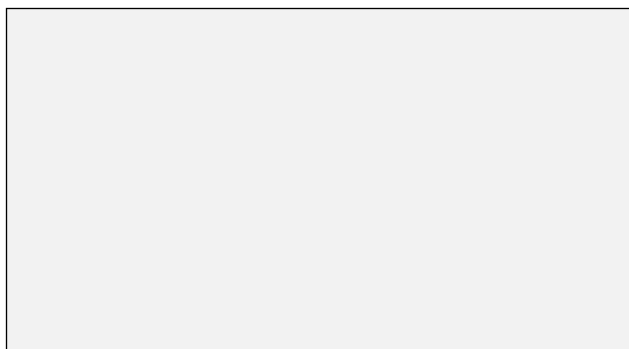


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Noord
Rijksweg A28
Hectometrerering hmp. 125.000 - 130.000
Object: Beplanting Rijksweg Zuidwolde

Foto object:



Betreft: Plantvakken met heide
Streefbeeld: Heide zorgvuldig beheren en beschermen
Beheereis: Heidebeheer afstemmen met Rijkswaterstaat.
Begroeiing van bomen langs deze vakken is geen onderdeel van de werkzaamheden
Aandachtspunten: Geen

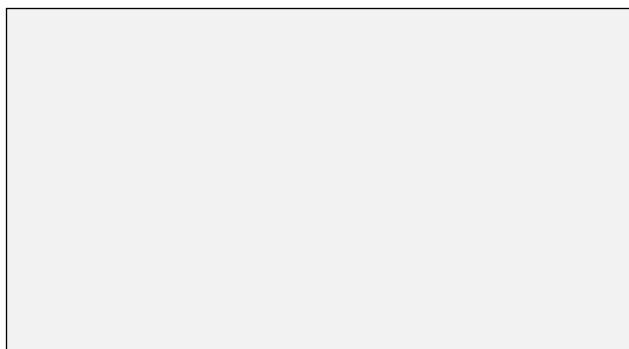


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Noord
Rijksweg A1
Hectometrerering hmp. 57.600 - 57.800
Object: Bermen binnen beheergrens Voorthuizen

Foto object:



Betreft: Maaiproeven bermonderhoud

Streefbeeld: Vergroten biodiversiteit

Beheereis: Opdrachtnemer maakt bij de start van het contract (hernieuwde) afspraken met Rijkswaterstaat over het onderhoud op deze locatie

Aandachtspunten: Geen

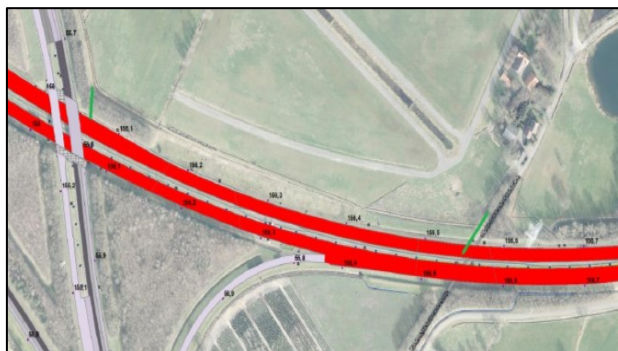


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 150.700 - 151.000
Object: Natuurcompensatie Ewijk

Foto object:



Betreft: Graanakker, poel en amfibieënschermen

Streefbeeld: Op locatie zeldzame populatie van knoflookpad, kamsalamander en poelkikker behouden

Beheereis:

- Het talud ten westen van de A50 is opgebouwd uit twee typen zand en vergt geen bijzonder onderhoud. Wel dient de meidoorn op het onderste 2/3 deel van het talud 1x per 4 jaar te worden gedund door deze bij de grond af te zagen
- Ten westen van de A50 is een poel aangelegd voor amfibieën die in fasen moet worden geschoond: 1x per 4 jaar (75% van beplanting verwijderen met uitzondering van de Mattenbies, Lisdodde en riet)
- Ten zuiden van de poel ligt een graanakker, welke jaarlijks voor de winter geploegd en opnieuw met een bloemrijk wintertarwe- of roggemengsel ingezaaid moet worden (60 kg/ha, rijenafstand: 24 cm). De akker moet elk najaar worden geploegd
- Bovenaan het talud langs de A50 staan amfibieënschermen. Deze schermen dienen voortdurend hun functie te vervullen en een aaneengesloten geheel te vormen. Om het overklimmen van het scherm door amfibieën te voorkomen wordt het gras aan de binnenzijde langs het



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

scherm tussen maart en november conform de Leidraad Faunavoorzieningen gemaaid. Ook moeten de heuveltjes aan de buitenzijde van het scherm in stand worden gehouden

- De in het terrein ten westen van de A50 aanwezige knotbomen worden 1x per 5 jaar geknot (in 2026 en 2031)
- De kruidachtige vegetatie dient beheerd te worden conform de eisen in dit Groenbeheerplan, beheercode B1 en het Kader
- Het onderhoud van de half open wegverharding binnen dit perceel voert de gemeente uit

Aandachtspunten:

Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A12
Hectometrerering hmp. 120.500
Object: Vleermuizenverblijf knooppunt Grijsoord

Foto object:



Betreft: Vleermuizenverblijf

Streefbeeld: Toegang vleermuizenverblijf vrijhouden van storende vegetatie en zwerfvuil

Beheereis: Opdrachtnemer dient het werk binnen een gebied van 25 m2 rond de ingang van het vleermuizenverblijf uit te voeren. Opgaand struweel mag niet meer dan 30% aan ruimte in de zone rond het vleermuizenverblijf bedekken. Begroeiing mag nimmer de ingang van het vleermuizenverblijf blokkeren. Het onderhoud vindt plaats in september-oktober. Monitoring wordt uitgevoerd door de plaatselijke Vleermuizenwerkgroep

Aandachtspunten: Geen



Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A73
Hectometrering hmp. 103.400 - 104.300
Object: Schouwpad buiten beheergrens VWE

Foto object:



Betreft: Onderhoud aan A-watergang (schouwpad) door Waterschap Rivierenland

Streefbeeld: Schouwpad is goed toegankelijk en vrij van begroeiing/beplanting

Beheereis: Maaien schouwpad volgens type schraal grasland beheercode B1. Onderhoud houtachtige vegetatie op schouwpad volgens beheercode B6. Overhangende takken boven het schouwpad moeten worden verwijderd

Aandachtspunten: Geen

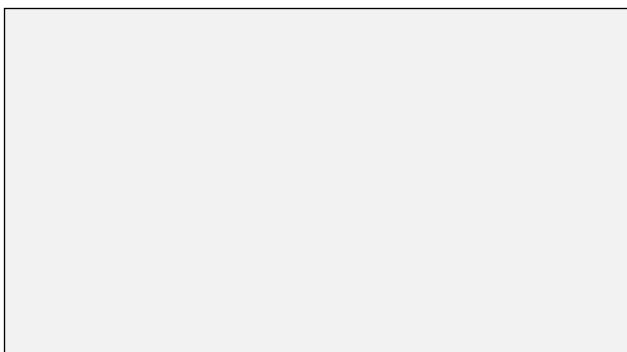


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A1 en A15
Hectometrerering hmp. 133.700 - 138.800
Object: Proefvakken onderhoud binnen beheergrens

Foto object:



Betreft: Vegetatiebeheer bij Echteld en Voorthuizen (district Noord)

Streefbeeld: Natuurontwikkeling in (weg)bermen

Beheereis: Onderhoud op basis van specifieke afspraken die gelden en/of nog gemaakt moet worden.

Aandachtspunten: Geen

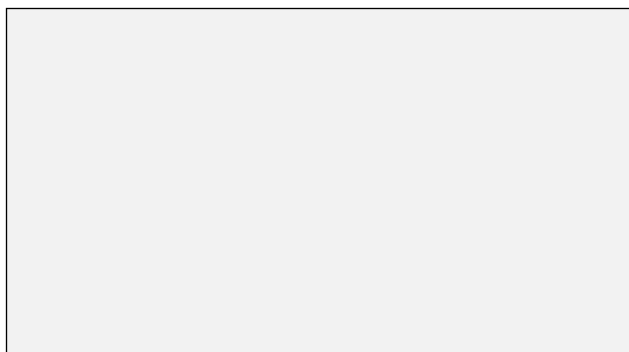


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A12
Hectometrerering hmp. 122.700 - 124.600
Object: Droge ruigte

Foto object:



Betreft: Preventie van natuurbrand

Streefbeeld: Natuurbrand in wegbermen voorkomen

Beheereis: Opdrachtnemer dient een voorjaarsmaaibeurt uit te voeren om een vuuroverslag vanaf de wegberm naar het achterliggende woon- en recreatieve gebied en naar moeilijk bereikbaar bosgebied te voorkomen

Aandachtspunten: Geen

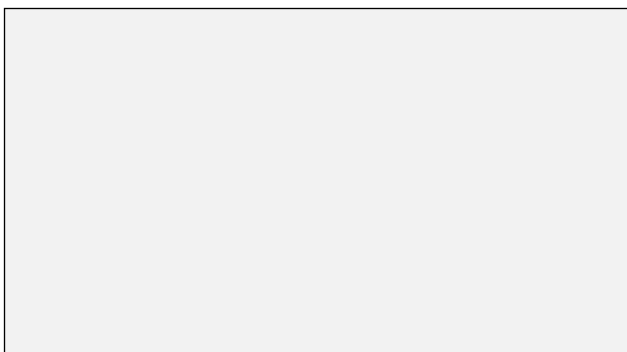


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 166.400 - 167.500
Object: Heischraal grasland

Foto object:



Betreft: Preventie van natuurbrand

Streefbeeld: Natuurbrand in wegbermen voorkomen

Beheereis: Opdrachtnemer dient een voorjaarsmaaibeurt uit te voeren om een vuuroverslag vanaf de wegberm naar het achterliggende woon- en recreatieve gebied en naar moeilijk bereikbaar bosgebied te voorkomen

Aandachtspunten: Geen

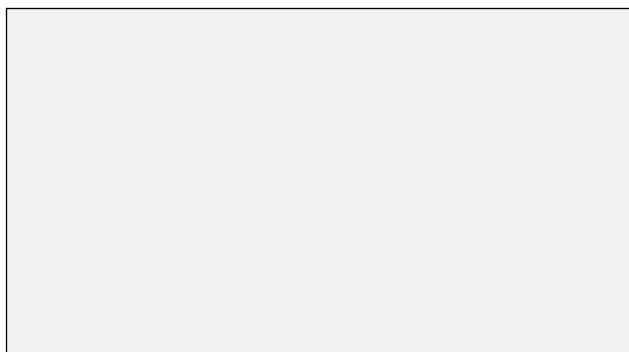


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 197.800 - 199.000
Object: Soortenarm grasland op zand

Foto object:



Betreft: Preventie van natuurbrand

Streefbeeld: Natuurbrand in wegbermen voorkomen

Beheereis: Opdrachtnemer dient een voorjaarsmaaibeurt uit te voeren om een vuuroverslag vanaf de wegberm naar het achterliggende woon- en recreatieve gebied en naar moeilijk bereikbaar bosgebied te voorkomen

Aandachtspunten: Geen

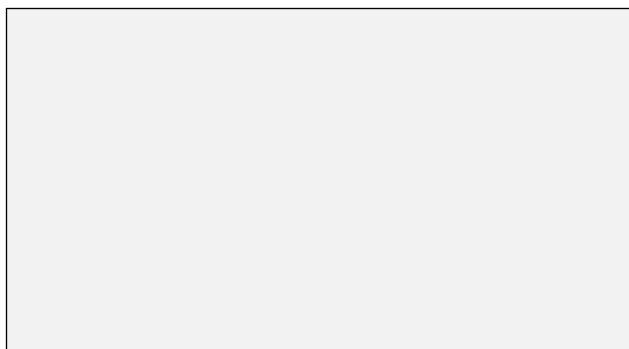


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 199.000 - 197.900
Object: Soortenarm grasland op zand

Foto object:



Betreft: Preventie van natuurbrand

Streefbeeld: Natuurbrand in wegbermen voorkomen

Beheereis: Opdrachtnemer dient een voorjaarsmaaibeurt uit te voeren om een vuuroverslag vanaf de wegberm naar het achterliggende woon- en recreatieve gebied en naar moeilijk bereikbaar bosgebied te voorkomen

Aandachtspunten: Geen

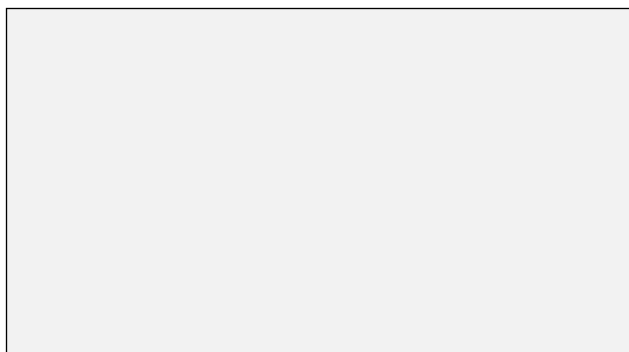


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 197.800 - 194.900
Object: Soortenarm grasland op zand

Foto object:



Betreft: Preventie van natuurbrand

Streefbeeld: Natuurbrand in wegbermen voorkomen

Beheereis: Opdrachtnemer dient een voorjaarsmaaibeurt uit te voeren om een vuuroverslag vanaf de wegberm naar het achterliggende woon- en recreatieve gebied en naar moeilijk bereikbaar bosgebied te voorkomen

Aandachtspunten: Geen

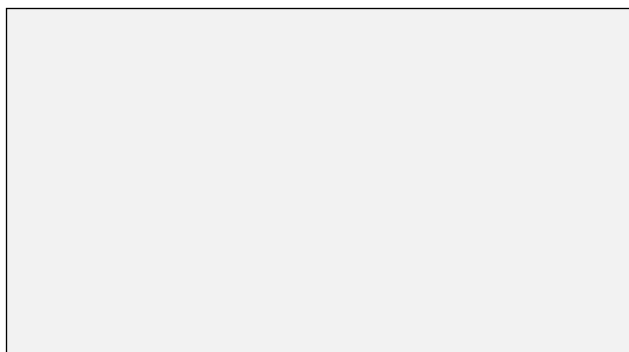


Groenbeheerplan

Rijkswaterstaat Oost-Nederland

District: Zuid
Rijksweg A50
Hectometrerering hmp. 162.290a – 162.210a
Object: Proeflocatie Noordberg Doorwerth

Foto object:



Betreft: Proeflocatie Japanse duizendknoop
Streefbeeld: Japanse duizendknoop bestrijden/verwijderen
Beheereis: Nietsdoen (alleen op verzoek van Probos)
Aandachtspunten: Geen